

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 " — "
 Negyedévre . . . 1 " 50 "
 Egy óra . . . — " 50 "
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó föl-
 irások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részés
 illető minden közlemény
 intézendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adatnak
 —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl
 Előfizetések elfogadtatnak még
 valamennyi könyvkereske-
 desben.

Egyes számok kaphatók:
 Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
 Mindezen helyeken előfizetések is elfogadtatnak.

A jubiláló nőegylet.

Holnap ünnepli — habár külsőleg elég csendesen — a „Pécsi nőegylet” főnállásának huszadik évfordulóját. Ezer-nolcszázhetvenegyedik év január havának 29-edike volt az a nevezetes nap, mely Pécs városának művelődés-történetében nem csekély fontosságú, a melyen a már boldogult Kaufmann József, városunk egyik derék polgára és Jeszó Lajos pécsi ágostai vallású lelkész kezdeményezésére megalakult a pécsi nőegylet Pécs város lelkes hölgyei körében azzal a nemes czéllal, hogy az emberbaráti jótékonyt válskülönbség nélkül gyakorolja, a szegényeket és gyámoltalanokat segítse s erejéhez képest közhasznú intézeteket állítson föl.

Húsz év szép idő ahhoz, hogy a jótékonyt gyakorlásában eredményeket lehessen fölmutatni. És a pécsi nőegylet kétségen kívül tud is ilyeneket fölmutatni — régebbi éveinek krónikájában; s a húsz éves főnállás ünnepe alkalmából a multban kifejtett áldásos működéshez, a multban elért eredményekhez illő, hogy szívünköl, teljes tiszteletadással gratuláljunk.

A nőegylet tisztes multja iránt lerótt hálaadás után azonban némelyes őszinteségekkel kell előállanunk a jubiláló „öreg” előtt a fiatal „utódok”-ra vonatkozólag s — kelleltenül bár — kissé meg kell zavarnunk a jubileumi örömet.

A húsz év előtti állapotok nagy vál-

tozáson mentek keresztül a mai napig; a változás azonban nem előnyére történt a nőegyletnek, inkább kárára. Ezt az átváltozást okozta részben a közönség, mely az egyletet támogatni van hivatva, részben maga az egylet, mely a támogatást kiérdemelni köteles, ha már a kitűzött cél elérésére a jótékonyt gyakorlásának nagy munkájára vállalkozott.

Szóthat a panasz — és jogosan — a közönségre, mely e humánus egylet iránt érdeklődését gyakran közönynyé változtatta, pártolását tőle szűkkeblűen megvonta; de szóthat a panasz — és még jogosabban — magára az egyletre, mely húsz év alatt a közönség érdeklődését nem hogy fokozta volna, hanem eljászotta s ezzel elveszítette a közönség pártolását is.

A mai nőegyletet nem szükséges a húsz év előttivel összehasonlítani, hogy a hanyatlást konstatálhassuk; mert hiszen az a dolog természetében lekszik, hogy az ujdonság ingerével bíró egyesület, a kezdés lelkesedése hevében, mindig nagyobb számmal tud híveket toborozni s ez a lelkesedés húsz év alatt bizony nagyon meghiggad a közönségben; de a mai nőegylet még a 6—7 év előttivel sem hasonlítható össze előnyösen, a mi pedig nem is olyan nagy idő egy húsz éves életműködéshez képest.

Az évi számadások egyes tételei mutatják ki leginkább, mennyit csappant a nőegylet erkölcsi értéke a közönség előtt. A megalakuláskor 114 alapító és 507

résztevő tag 2280 frt alapítványi tőkét és 1133 frt 20 kr. tagdíjakat fizettek be, a pártolótagok adománya pedig 2382 frt 92 krt tett ki; 1885-ben a részttevő tagok száma már 255-re apadt s tagdíjuk 654 frt 40 krt, a 168 pártolótag adománya pedig 272 frt 11 krt tett ki, míg az 1889-ik évi számadás a részttevő tagok állandóságáról tanuskodik ugyan, de a pártolótagok és adományaik csökkenését jelzi. Ugyanilyen fokozatos apadás mutatkozik a multságok bevételeinél is, midőn az egyes estélyek jövedelme csak öt év különbségnél is 100—200 forinttal kevesebb, némely tételek pedig épen deficitet mutatnak.

Ezek a folyton apadó bevételek kellelmetlen tanubizonyságai annak, hogy a nőegylet sokat veszített a közönség bizalmából. A bizalmat pedig elvesztette sok körülményből kifolyólag.

A nőegylet több év óta elvesztette polgári jellegét, holott épen a polgárem volt az, mely a nőegylet megteremtését kezdeményezte s ezt áldozatokkal is elősegítette. A nőegylet ma már egy clique családi társaságává törpült, mely „zártkörű” társas összejöveteleket rendez s ezek jövedelméből szintén „zártkörű” családi szegényeket gyámolít. Beléphet ugyan tagjai közé bárki, nyilvános című — de nem jellegű — estélyeket rendez ugyan; de a nem a clique-hez tartozót kinézik.

Ez a szellem — ha már az arisztokratizációt sehogy sem lehet megnyerni a demokratikus elveknek — megjárja valamely

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Balga vágy.

A te szép szemednek csodás ragyogása . . .
 Nincsen annak széles e világon mása!
 A te rózsaszínű, a te bíborajkad,
 Minden, oh de minden oly gyönyörű rajtad!

El-elnézlek gyakran és szívem úgy reszket,
 S úgy óhajtom akkor a bús sirkeresztet!
 Oda lenn a földben jobb is volna nékem:
 Nekem el vagy veszve . . . másé vagy már régen . . .

S mégis gondolok rád lázas, forró vágygyal,
 S fájó sóhaj remeg a lelkemen által,
 Lantom húrja tőle méla dalra rezdül,
 A te képed vonul a dalon keresztül . . .

Oh mily gyönyör lehet átölelni téged,
 Mily szívesen tudnék meghalni is érted . . .
 Egyszer megcsókolni, egyszer megölelni,
 S nem kellene többé e világon semmi . . .

Elmondanám akkor ott a másvilágban,
 Hogy itt lenn a földön még szebb mennyország van:
 A te szemed, ajkad, a te rózsaképed,
 Megérdemelné az ezt az emberléttel . . .

Zoltán Vilmos.

Farsangi képek.

A jogász-táncszestély napján vagyunk.

Gyász borítja a fél várost, de azért a farsang megkivánja a magáét s a vig juristák pezsgő vére a mulatozást. Ne vegyük tőlük roszt néven; feledtetik a keserű napok emlékeit, meghúzzák a sötét kórna is a halálharangot.

Meg aztán mit szólnának azok a kis nagy leányok, kik már évek óta szorongva várják az ideit, kurta farsangot, melyben fölturnálnak előttük a rózsás álomszötte édenkapuk — az ódon „Hattyu” szárnyas ajtai?

Tél apó is ugyancsak megemberelte magát; megrázta ezüstszakállát s fehérre meszelte a kritikus pécsi utcákat. Szinte inceskedni látszik a szomorúnak hirdetett farsanggal.

Megváltozik egy napra a város képe. Némi izgatottság váltja föl a hosszas egyhanguságot; csengő-bongó szánok röpitik be a mulatni vágyó vidékieket, tude, piros, falusi alakokkal telnek meg a vendéglők, kávéházak és kereskedések, a járó-kelek tömegében senki sem vet figyelmet a temetkezési egylet kopott Charonjára, ki szótlanul nyújt be itt-ott egy újabb gyászjelentést.

— Az esti órákban meg épen valóságos játékot űz a különben kihalt főutca; — a kocsi futkosó

lámpái mint megannyi lidérczűzek villannak elő a sűrűn hulló hópolyhek közül s űzik-hajtják egymást; vidám arczok, nevető szemek bukkannak elő a bundák s nagykendők közül s a multságára siető leányok vig kacajja, az ifjak tréfás jó kedve s a szánkon csilingelő csengőknek zenéje kéjes harmoniába olvad a hópolyhek monoton zizegésével, mely folyton ezt susogja: mulassatok jól!

* * *

Az utca egyik első emeleti szobájában egy feketébe öltözött nő karosszékekben ülve olvasgat — arczán a kiállott lelki fájdalmak látható nyomaival, mellette kis fücska könyököl az ablak vankosára s ártatlanságtól sugárzó arczal gyönyörködik az utcán tova sikló szánok csengésében.

— Nézd, mamuskám, mennyi szép szánkó — ujjong a gyermek, kis kacsoit csattogtatva — hová mennek ezek?

Az anya fölrezen, kitekint, aztán magához öleli gyermekét, csókjaait önti reá, melyek közé könyvti ömlenek; kirántja szótlanul egy közeli szekrény ajtaját, honnét egy kék szalaggal díszített habos fehér ruha omlik lábai elé. Fölragadja, zokogva keblére öleli, szabad folyást

kimondott arisztokratikus társaságnál; de veszedelmes az olyan egyesületnél, mely jótékonyt gyakorolni van hivatva. Az emberbaráti szeretet föltétlenül demokratikus érzelem s a ki ezt írja a cégéztáblájára, az nem lehet arisztokrata, mert különben az üzlete csődöt mond.

Ez a szellem a kiinduló pontja a többi következménynek, a mik a mi jobb sorsra érdemes nőegyletünk romlását okozták s ha meg nem változik: okozni fogják a jövőben is. A többi körülményre kiterjeszkedni nem is szükséges, ha ezt az egyet megismertettük; mert e mellett aztán akármilyen buzgók legyenek is azok a nőegyleti választmányi tagok — elismerjük, hogy azok — akárhány életrevaló eszmét vetnek is föl s igyekeznek azokat megvalósítani; az ügyesség, a raffineria, a változatos csalogató eszközök kitalálása körül kifejtett leleményesség mind-mind nem használ semmit: a végső eredmény mégis csak az, amit mi őszinte sajnálkozással már régen konstatáltunk, hogy a bizalmat vesztett egyelet a hátrafelé haladás útján van.

Rosszul esett ezt kimondani mindig, kétszeresen rosszul esik kimondani most, a jubileum előestéjén; de a valódi, a mindig táplált igaz jóakarattal mondhatja ki velünk, — mert itt csak az őszinteség használ.

És mi hisszük, hogy a közönség pártfogására utalt egyelet megbánódás nélkül elfogadja a közönség véleményét, okul az őszinte szavakon, melyek utóvégre is épen az egyelet történetéből merítvük azért, hogy mikor maga az egyelet nem látja a tényeket, jóakarattal mi mutassuk meg neki azokat.

Hasznosabb gratulációval aligha üdvözölhetünk volna a nőegyletet jubileuma napján.

A baranyamegyei árvaház.*)

A baranyamegyei árvaház létesítése oly népszerű kezdeményezés, melynek áldásait az utókor fogja igazolni. Azért minden előítéletes

*) Egyházi oldalról vettük e cikket, melyet — eddig kijelentett elvünk teljes föntartása mellett, ép ezért minden további megjegyzés nélkül — a méltányosság szempontjából közlünk. A szerk.

enged könyveinek, melynek cseppjei mint megannyi gyémántkövek ékítik a ruha fodrait és finom hajtásait. Leányának, nemrég elhunyt egyetlen leányának félig kész bál ruhája az, a halál hideg keze vette ki ujjai közül a tűt, metszette el a selyemfonalat. Egy pillanatra ott látják anyai szemei a kedves gyermeket a esillogó bálteremben — ebben a habos fehér ruhában, mint a bál királynőjét. A kép eltűnik, az anya lassan az ablakhoz támolyog s kitekintve a nyüzgő tömegre, megadással, zokogva rebegi utánok: **m u l a s s a t o k j ó l !**

* * *

Fényárban úsznak az öreg „Hattyu“ termei. Diszes, válogatott közönség tolong bennök föl s alá. Megered a táncz, a gondtalan mulatók észre sem veszik, hogy egy pár megszokott, mosolygó arcz hiányzik a környezetből, néhány felső rózsabimbót elhullatott a kedves rózsafűzér; rakja ki-ki vígan párjával a „frisset“. Az egyik ablakmélyedésből, a déli virágok zöldje közül egy halavány ifju nézi merengve a mulatókat. Rátapad szeme egy vidám párra, majd a másik, harmadikra, mintha keresne valakit! Keresi, kutatja azt a szende arcot, melynek tükre menyországát sugározta, keresi

föltéves, vagy felekezeti féltékenység csak kárára van ezen szép intézménynek, főleg, ha annak vezetése ezekből kifolyólag apácákra nem bízta. Mi az árvák érdekében, akiknek majdan egyedüli támaszuk és legdrágább kincsük a vallásos nevelés nyújtotta tiszta erkölcs lesz: nem tudjuk eléggé helyeselni a megye közönségének abbéli intézkedését, mely szerint ezen árvaház is, mint egyéb hazai intézeteink nagyrészt — az irgalmas nénék gondozására bizassék. E becses lapok hasábjain nem egyszer és nem is minden elfogultság nélküli cikket olvastunk a szegény apácákról, akik senkit sem bántanak, s ha mégis bántalmaztatnak, magukat védelmezni sem tudják. A szent igazság és méltányosság követelményeinek hódolok, midőn ezen helyreigazító sorokat közrebocsátom, azon fontos tényekre hivatkozva, melyek az ellenök fölhozott érvek silányságát kimutatni lennének hivatva.

Hogy a megyei árvaház vezetése apácákra bizassék, a megye gyűléstermében és azon kívül a nagy többség lelkéből üdvözülte az eszmét, azt egészen magáévá tette és a kivitel módzatait a legolcsóbb, a legjobb alakban meg is állapította. Nincs kétség benne, hogy a következmény ezt igazolni is fogja, mert nem is említve a művelt világot, Európa összes államait és hazánkat, ahol az apácák vezetése alatti intézetek napról-napra szaporodnak, teljes virágzásnak indulnak és versenyképességüket megmutatják az által, hogy más ilyenü intézeteket kül- és belserveszetre nézve sok tekintetben fölül is mulnak: csak városunkra kívánok hivatkozni, a melyben az irgalmas nővérek sok irányu működésének jótéteményeit a nevelés és tanítás, a kiseddőzés és betegápolás mezéjén mindnyájan tapasztaljuk nemcsak, hanem el kell ismernünk egyuttal, hogy nekik ezért hálával is tartozunk. A megye közönsége nézetünk szerint csak kötelességét teljesítette, midőn az emberiség közjára érdekében ily bámulandó önfölközléssel működő irgalmas nénékre készült bizni mindenkitől elhagyott árváinak szellem-erkölcsi gondozását. Tehát nem csupán az olcsóság, hanem az eddigi kétségtelen tapasztalatok után főleg a czélszerűség és az árvák lelkiismeretes gondozása iránti biztosíték döntött ez ügyben és nem felekezeti szűkkeblőség. Csak látni kell és behatólag tanulmányozni az árvaházakat, úgy világi, mint apácza vezetés alattiakat és mindjárt készen vagyunk a következtetéssel, — habár szívesen elismerjük is a világi elem szakértelmét ezen és más téren; de nem tagadjuk, hogy jól esnek, ha viszont az apácák halhatatlan érdemeit csak kissé is méltányolva láthatnók.

Önként eloszlik azoknak aggodalma, kik egyebek között a másvallású árvák meggyőződését látják veszélyeztetve. Ha akarnék, sem tudnék esetet fölhozni arra, hogy az irgalmas nővérek e tekintetben, vagy hasonló esetekben

azt a drága lényt, kivel pár héttel ezelőtt ugyan csak itt rózsás jövőről sutogott. — De hiába! — a tündéri álmkép elé hideg sir hantjait torlaszolta a néma temető — — —

Kinos önvád marczangolja szívét, hogy oly hálátlan volt emléke iránt s megjelent az öröm tanyáján. Részevő barátai unszolták ide, — hogy felejtse!

A hegedü egy méla magyarba csap át s a kedves emlékek zsongó árjától fölizgatott lélek egy angyalarcot pillant meg a terem küszöbén, mely kifele inti őt. Öröm és kétség közt, támolyogva tör magának a vigadó közt utat — gyöngyöző veritéket csap homlokára a hűvös folyosó — — az álmkép eltűnik s tisztán áll előtte a sivar való.

Ruháját kapja, haza rohan s keserves zokogás közt a habos vákosokba temetkezik. A nagy lelki tusa után végre erőt vesz rajt a ki-mertültség — s így álmra szunnyad.

Másnap a szobaleány, ki 10 óra körül vitte be reggelijét, vihogva ujságolja a háziaknak:

— Ugyancsak jól mulathatott az ifiur, még most is aluszik azon ruhástól.

é—S.

szent reguláik szabályai ellen eselekedtek volna. Azt azonban teljes biztossággal konstatalhatom, hogy sok nem katolikus szülő gyermekei neveltetnek az irgalmas nővérek különböző intézeteiben. Protestáns államokban, mint Angol- és Németországban több helyen, különösen Londonban, Dániában, Svéd- és Norvégországokban az irgalmas nővérek tan- és nevelőintézeteiben több protestáns gyermekkel találkoztam, sőt Malmö és Gefle katolikus missioállomások igazán mintaszerű és ezen nővérek vezetése alatt álló iskoláinak szervezete az állami iskolákban is irányadón fogadtatott el. Mindez világosan azt bizonyítja, hogy a szülők meg vannak győződve az irgalmas nővérek lelkiismeretességéről, tan- és nevelési rendszerük életre valószínűségről, népszerűségéről és gyakorlati voltáról; minek következtében cseppet sem tartanak attól, hogy gyermekeik lelkiismereti szabadságán csorbát ejtettik. Sajnálom, hogy mindazt, amit szépet és tanulságosat, gyakorlatit és életbevágót honn és a külföldön saját szememmel láttam és tapasztaltam, e rövidke cikkek keretébe össze nem foglalhattam; hisz az elfogulatlan olvasó a mondottakból is tájékozhatja magát s az apácák ellen fölhozott vádakat saját értékükre szállíthatja le.

Adja az Isten, hogy az életrevaló terv valószínűsége nyerjen, de úgy, amint azt a nagy közvélemény óhajtja és a megye közönsége elhatározta.

A kis fa csakhamar terebélyes fává lesz, melynek jótékony árnyékában az árvák üdülést és menedéket, az irgalmas nővérek pedig nekik való munkakört találhatnak.

Döbrössy Alajos.

HIREK.

— (Simor János halála.) Az a rövidke hír, melyet szombaton reggel hoztunk, ma már gyászba borította az egész katolikus Magyarországot. Egy valódi pappal és egy valódi hazafival szegényebb lett az ország. Ez a két erénye tette őt nagygyá s e két erény sirbaszállását gyászolja most oly impozáns nyilatkozásokkal a magyar nemzet. A hercegprimásnak hűlésből eredt baja erősebb volt, mint a 78 éves főpap testszervezete s a kór — iszonyu tusa után — pénteken reggel fél 8 órakor legyőzte az élethez szívósan ragaszkodó biboros érsek erejét. A király volt az első, ki részvét-iratot küldött az esztergomi káptalanhoz aztán a püspöki kar minden egyes tagja kifejezte részvétét. **D u l á n s z k y** Nándor pécsi püspök részvétirata így szól:

Kimondhatatlan fájdalommal osztom a főkáptalan méltó szomorúságát és az egész anya-egyházmegegyének gyászát a nagy főpásztor és legnagyobb jóakaróm elhunyt felett. Ha egészségem és a közlekedés nem akadályoz, ott leszek a temetésen. **D u l á n s z k y** püspök.

A biboros érsek halálának híre a pécsi püspök elrendelte, hogy a templomokra gyászhobogó tűzessék ki, s szombat reggel óta a helybeli összes templomokon, továbbá a püspöki palotán, az összes egyházi épületeken, és a főgimnázium homlokzatán fekete zászló hirdeti a legnagyobb magyar főpap halálát. — A temetést az esztergomi káptalan ma — szerda — délelőtt tíz órára tűzte ki. A holttestet szombaton fölbontozták, de a halál oka biztosan megállapítható nem volt; azután bebalzsamozták s föllőtöttették. Vasárnap délután négy órakor az érseki palota közelében levő templomban ravatalra tették az érzekoporsót. A primás végrendelete így szól, hogy az arany pénz a római pápáé, vagyona — a különböző apró hagyományok és a temetési költség levonása után 3 részre osztandó s ebből egy harmadot a szegényeknek hagyott, a másik harmadot az esztergomi főegyházmegegyének, a harmadik harmadot 3 édes nővéreinek hagyta. Tett még ezenkívül több alapítványt s a butorok, ékszerek és egyéb tárgyak is hatalmas összeget képviselnek, melyekről szintén rendelkezett. A hagyaték készpénzben és értékpapirokban több mint egy millió, a fundus instruktus körülbelül másfél millió. E szerint a primás végrendeletesi joga alá eső vagyon megközelíti a három milliót. A hercegprimás életrajzi adataiból a következőket közöljük:

Simor János született 1813. augusztus 24 én Székesfehérvárott. Atyja Simor Antal derek magyar esztergomi mesterember volt. A szelid ter-

mészeti, magabavonult kis fiu az elemi iskolákat és az algináziumot szülővárosában végezte, az ötödik és hatodik osztályt pedig Budán 1828-ban az esztergomi papnövendékek közé lépett. A filozófiát a nagyszombati érseki liceumban hallgatta s 1831-ben Jordánszky püspök kezéből fölvette a kisebb egyházi rendeket. Mint kitünő tanulót, a theologiai tanulmányokra a bécsi Pázmáneumba küldték őt, hol négy évet töltött s még növendékkorában két theologiai doktor-rigorózumot tett le. 1836. október 28-án szentelték föl áldozópappá. Első miséjét szülővárosában mutatta be november 5-én, családjá jelenlétében. 1837. februárius 24-én pesti terézvárosi segédlelkésznek neveztetett ki s még ez évben letett Bécsben két doktor-rigorózumot. Két év múlva a pesti egyetem filozófiai karában volt hittani tanszékre hivatott meg, és helyettes egyetemi hitszónok lett. 1840. július 31-én Kopácsy József hercegprimás a bécsi Pázmáneumba tanulmányi felügyelővé nevezte őt ki. Simor János itt bevégezte összes rigorózumait és 1841. december 28-án a bécsi egyetemen a theologia doktorává avattatott. A Pázmáneumban eltöltött két év után a hercegprimás 1842 nyarán a bajnai plébániára hívta meg a tudós fiatal papot. 1846-ban az esztergomi papnevelő intézetben az enciklopédiai theologiai katedráját foglalta el. 1848-ban az érseki hivatal titkárává neveztetett ki. 1850-ben pedig a bécsi szent Ágostonról nevezett felsőbb hittani intézetben tanulmányi felügyelő és valóságos szolgálattelvő cs. kir. udvari káplán lett. 1851-ben Thun Leo gróf miniszteriumába osztálytanácsossá, székesfehérvári kanonokká és széplaki apátta nevezte őt ki az uralkodó. Thun miniszter oldalán töltött hat év után, 1857. márczius 19-én a győri püspöki székre emelte őt a császár. 1865-ben valóságos belső titkos tanácsosi rangra emelte őt az uralkodó. Szcitovszky biboros hercegprimás halála után ő felsége 1867. januárius 20-án Magyarország legfőbb papi székébe emelte őt. Installációja 1867. május 16-án történt meg az esztergomi bazilikában. Junius 8-án ő vette a király fejére a szent koronát Budán s ő vette a király alkotmányesküjét a pest belvárosi plébánia-téren.

A hercegprimás 1872 tavaszán veszedelmes betegségen ment át s csak Podhraczký dr., a bécsi jeles katonarvos operációja mentette meg őt. A következő évben, a december 22-iki konzisztóriumában kapta meg a kardinális méltóságot s ő felsége a király 1875. januárius 13-án tette fejére a bibor-birétumot a budai várkapornában. 1882-ben június 29-ikén ülte meg püspökségének negyedszázados jubileumát, fejedelmi adományokat téve s az érsekségnek ajándékozva nyolczszázezer forint költséggel saját vagyonából épült palotáját. Jótékonyága határtalan volt. 1868-tól 85-ig csak az esztergomi-egyházmezei papság anyagi helyzetének javítására közel négyszázezer forintot adott. 1885-ben elhatározta az esztergomi bazilika kupolájának márvánnyal berítését, mely kétszáz-ezer forintba került és Nagyszombatban 260000 forinttal árvaházát alapított. — A nagyszertűn befejezett bazilikában mondotta 1886. október 28-ikán aranymiséjét. A király ez alkalommal látogatásával tüntette ki a főpapot. A nagyszertű primási palota, a hallatlan értékű kincstár és műgyűjtemények, a ragyogó fényvel díszített bazilika mind örök hirdetői maradnak e főpap páratlan áldozatra készségének. Minderre legalább kétmillió forintot költött. Sajátjából iskolák, árvaházak alapítására s általán nevelési célokra közel egy kerek milliót fordított; a nőnevelésre egymagára 470,000 forintot. Primássága alatt 1885-ig az esztergomi érsekség törzsvagyonát 1,425,561 forinttal gyarapította. — Simor János hercegprimás címerei ezek: A római szentegyház szent Bertalan szigetéről címzett áldozár bibornoka, az apostoli szentszék szillettet követve, Magyarország hercegprimása, fő- és titkos kancellárja, esztergomi érsek, ő felsége valóságos belső titkos tanácsosa, a szent István rend főpapja és nagykeresztes vitéze, a szicíliai szent Január-rend nagykeresztes lovagja, Esztergomi vármegye örökös főispánja, a magyar tudományos akadémia igazgató tagja, római nemes és Budapest fővárosi díszpolgára, a bécsi és budapesti tud. egyetemek bekebelezett hit-tudora, a löweni kat. egyetem tiszteletbeli tudora, a magyar főrendek házában tagja, fél-százados áldozár. — Simor 78 éves volt, 54 éves pap, 34 éves püspök, 25 éves herceg-

primás és érsek. — Utódja felől eltérők a vélemények. A kormány jelöltje Schlauch Lőrincz nagyváradai püspök, Samassa egri érseket is emlegetik, Hornig veszprémi püspök az arisztokracia jelöltje, Zalka Győri püspököt maga a püspöki kar jelöli. A politikai helyzet most Schlauchnak kedvez.

— **(Személyi hír.)** Dr. Dulánszky Nándor pécsi m. püspök Troll Ferencz pápai praelatussal Seifritz István kanonokkal és titkárával, Pozsgay Jánossal hétfőn reggel a hercegprimás temetésére utazott.

— **(A királyi táblák elnökei.)** A hivatalos lap pénteki száma közölte a tizenegy új királyi tábla elnöké kinevezését. A pécsi királyi tábla elnökévé Blaskovitch István, a budapesti kir. keresk. és váltótörvényszék elnöke neveztetett ki. A többi királyi táblák elnökei kinevezettek: Budapestre: Vajkai Károly. Pozsonyba: Lehoczky Kálmán kuriai bír. Győrbe: Erdélyi Sándor kuriai bír. Kassára: Oberschall Adolf, a marosvásárhelyi kir. tábla mostani elnöke. Debreczenbe: Puky Cyula kuriai bír. Nagyváradra: Zádor Gyula miniszteri tanácsos. Kolozsvárra: Bereczely Jenő kir. táblai tanácselnök. Marosvásárhelyre: Elekes Pál kuriai bír. Szegedre: Selley Sándor kuriai bír. Temesvárra: Paiss Andor kir. táblai tanácselnök. Blaskovits István, a budapesti keresk. és váltótörvényszék elnöke, született 1843. márczius 23-án Debreczenben Iskoláit szülővárosában és Budapesten végezte. 1864-ben került a táblához joggyakornoknak és ezen minőségben 1867. nov. 30-ig volt alkalmazva, ekkor aztán Waisz-féle alapítvánnyal Bécsbe ment és másfél évig mint joggyakornok dolgozott a bécsi csász. és kir. orsz. törvényszék büntető osztályánál. Onnan visszatérve, 1870-ig a kir. táblánál fogalmazó, 1870. jul. 19-től 1872. jan. 17-ig elnöki titkár volt. 1872-ben pótbírónak, 1877-ben rendes táblai bírónak neveztek ki s mint ilyen időközben 1880. márczius 1-től 1881. decz. 31-ig kisegítő bírónak osztatott be a főnállott semmitűszékhez, 1882. jan. 1-én ismét elfoglalta a királyi táblán rendes bírói állását, tagja volt különböző polgári tanácsoknak, a kereskedelmi és váltótanácsnak is, később a III. polg. tanács vezetésével volt megbízva, míg aztán 1887. márczius 7-én a budapesti keresk. és váltótörvényszék elnöke lett.

— **(Szolgabírók elhelyezése.)** A főispán Seeh Károly sásdi szolgabíró Pécsre helyezte át a főszolgabírává választott Polgár Jenő helyére, Rapun Aladár most választott szolgabíró pedig Sásdra helyezte Seeh helyére.

— **(A jogász táncszertély)** melyet a jogakademia polgárai rendeztek az „Olvasókör“ és a „Jogász segélyző egyesület“ javára, — dacára annak, hogy a városunk falai közt dúló kór sokakat távol tartott, — várokozásokon fölül sikertült, s a rendezők buzgó fáradozásait, szép siker koronázta. Jelen voltak a hölgyeken, városunk és a vidék intelligenciáján kívül, a helybeli ezerekek tisztjei nagy számmal, élükön ezerekesekkel. A táncz, melyhez a zenét Jónás János és a katoná banda szolgáltatta, 4 óra után ért véget. Az első négyest 48 pár tánczolta. Ott voltak leányok: Angster nővérek, Czizler Emilia, Dóczy Vilma, Dobszai Mariska, Driesz Mariska, Eisner nővérek, Eötvös Ilka, Epstein Anna, Fekete Etelka, Gebhardt Katicza, Gianone Malvin, Handwerk Ella, Hinka Ilka, Hoffmann Ella, Horváth Viktoria, Jeszenszki nővérek, Kristóf Irma, Kovácsics Mariska, Lang Gizella, Marosi Mariska, Mazali Ilka, Mestrics Etelka, Nagy nővérek, Obetkó Gizella, Pradaska Darinka, Pinter Terka, Petrovics Terka, Pfeffer Ilka, Piller Anna, Rác Matild, Schlauch Irma, Sziklai Margit, Warga Tekla, Weidinger Ilka, Weidinger Sarolta, Weigl Ilka, Wurster Irma, Zsolnai nővérek. Asszonyok: Haksch Lajosné, Dr. Ludwig Ferenczné, özv. Scultétiné, Schlauch Imréné.

— **(Farkast láttak — kutyát lőttek.)** A tél „kacsái“ rendszeren a farkasok. Így nagy hó idején mindenki farkastól ijedez, s megesküszik rá, hogy látott farkast a város végén. Vasárnap is izzóbe vettek a sertéshizlálójákén egy lompos farku állatot, amely ennélfogva valósággal „farkas“-nak is mondható; de hát igazában bizony csak kutya volt a szegény s miután fölismerték, megmelegedett a biztos veszedelemből. Hanem hétfőn rossz napja volt. Több munkás ember vadászni indult s ugyan-csak ott találták a sertéshizlálój körül a tegnapi

„farkas“-t. Nosza rátámadtak s lepuffantották. A szegény dögnek végső vergődésére összefutott vagy 3—400 ember, s jól szemügyre véve szakértelemmel konstataáltak, hogy jobb sorsra érdemes kuvasz volt a szegény.

— **(A nemzeti casino)** mint utólag értesülünk — e hó 18-án folytatta a 11-én félbe szakított ez évi közgyűlését, melyen a költségvetést tárgyalták. A közgyűlés ez alkalommal elhatározta, hogy a pécsi új színházra már megszavazott 1000 frt adományból a jelen évben folyósítja az első részletet, 500 forintot. Ezenkívül a pénztárosnak 100 frt jutalmat szavazott meg, amit Szigrist Lajos pénztáros fele részben a dunántúli közművelődési egyesületnek, másik részben a létesítendő Mecsek-egylet javára ajánlott föl.

— **(A nőegylet közvacsorája.)** A pécsi jótékony nőegylet saját pénztára javára az idén is megtartja tánczszal egybekötött közvacsoráját, és pedig febr. 9-én a Hattyu termében. A közvacsorára a meghívók szétküldése folyamatban van. Belépti jegyek a meghívó előmutatása mellett február hó 7—9-ig délután 6 óráig Valentin Károly fia könyv- és zeneműkereskedésében és este a pénztárnál személyenkint 2 forintért (e jegyek rózsaszínűek) — a közvacsorához járuló családok tagjai részére pedig személyenkint 1 forintjával a közvacsora napján az ételek átadásakor a meghívó bemutatása mellett (ezen jegyek kékek) kaphatók. Az ételek és borok minden díj nélkül, s csakis a fagyalt, tea és ehez való sütemények fognak mérsékelt áron kiszolgáltatni. Felülfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté esti 8 órakor. Ez alkalommal a cs. és k. 52. gyalogezred zenekara és a helybeli népzenekar fog közreműködni. A nőegylet egyidejűleg föl-kéri mind azokat, kik a meghívásra igényt tartanak, de meghívót kezeikhez nem kaptak, hogy az iránt Magyarly Róza egyleti alelnökhöz fordulni sziveskedjenek.

— **(A vízvezeték ügye)** még mindig a jogügyi bizottság fóruma előtt van, a hol a kötendő szerződés pontjainak megállapítása okoz nagyon sok megfontolni valót. A jogügyi bizottság ugyanis nem fogadta el a már kész szerződéstervezetet, hanem ezt maga akarja elkészíteni s hogy a kérdést helyesen oldja meg, azt határozta, hogy hivassék le Zellerin vállalkozó megbízottja, kivel aztán szóbelileg tárgyalhassák meg a szerződési pontozatokat. A tanács tehát meghívta Zellerin megbízottját a tárgyalások végett, ki a napokban le is érkezik. Addig természetesen a rendkívüli közgyűlés sem hívható össze, s ez valószínűleg csak február közepe táján lesz megtartható.

— **(A városház ujjáépítése)** hir szerint küszöbön áll. A napokban érkeztek le Pártos és Lechner budapesti építészek tervei a költségvetéssel együtt, mely szerint az építkezés 200.000 frtba fog kerülni. Míg az építés tart, a hivatalos helyiségek ideiglenesen a volt katonai kórházban lesznek elhelyezve. A színházépítést ennek következtében csak akkor fogják elkezdni, ha a városház már teljesen elkészült.

— **(A dunántúli közművelődési egyesület)** e héten megkezdte működését. Az alapszabályokat a belügyminiszter kívánságához képest kipótolták, sőt már jóvá is hagyták, csak az egyesület pecsétjében használandó országos czimer használhatási engedélye szükséges az 1883. XVII. tcz. értelmében a miniszterelnökségtől, a mi egy-két nap múlva megérkezik. A taggyűjtő iverk szétküldése azonban már megkezdődött s egyelőre tízezer ilyen iv fog szétküldetni a dunántúli intelligenciájához. A dunántúli összes főispánjai, alispánjai és polgármesterei — kik különben valamennyien az egyesület nagy választmányának tagjai — beküldötték a törvényhatóságok választott és virilis tagjainak névjegyzékét a gyűjtőiverk szétküldése céljából az egyesület irodájába, mely ideiglenesen a bécsi-utcai Budapest szállóban helyeztetett el. Ez irodában tegnaptól kezdve naponta 4—6-ig hivatalos órák tartatnak; minden tudakozódás ide intézendő, s az iroda gyűjtőiverkekkel készséggel szolgál az egyesület iránt érdeklődőknek. Tagsági díjak és adományok akár az irodába, akár egyenesen a leszámítoló és pénzváltó bankhoz (Budapest, Dorottya-utca 6.) küldhetők, miután az egyesület pénzt nem heverteti saját irodájában, hanem minden befizetést Széll Kálmán

elnök rendeletére a nevezett bankban kamatoztat addig is, míg az egylet választmánya másnemű befektetés iránt nem intézkedik.

— **(Farsangi naptár.)** A helyőrségi estélyek rendező bizottsága értesítése szerint a legközelebbi estély folyó évi február hó 7-én szombaton fog a Hattyú termekben megtartatni. — Polgári tánczestélyt rendez Dollinger András vendéglős február 5-én a „Hétfedelem“ disztermében. A zenét Jónás zenekara szolgáltatja, belépti díj 60 kr.

— **(Somogyi szintársulata Sopronban)** szép erkölcsi sikerek mellett kezdte meg a sason. Legutóbb a „Szegény Jonathán“ operett előadásával nyerte meg a soproniak s az ottani magyar sajtó tetszését. A német lap ugyan áskálódik kissé a magyar szintársulat ellen; de nagyjában mégis kénytelen elismerni, hogy Somogyi társulata derekasan megállja a helyét a német társulat után is. A soproni magyar lap elragadtatással ír a „Szegény Jonathán“ előadásáról, szép diszleteiről és a szereplők összevágó játékáról. Somogyi — mint értesülünk — már márczius utolsó napjaiban szándékozik Pécsre randulni, természetesen ha az idő kedvezni fog, s így aztán három hónapos sasonja lesz a pécsi színházlátogató közönségnek.

— **(A phonograph konkurrensa.)** Még pedig veszedelmes konkurrensa az Edison-féle phonographnak az a kis masina, amit csütörtöktől kezdve február 2-ig fog mutogatni a „Hajó“ szálló emeletén az 5. számú teremben Dlustus Báliut (baranyamegyei, németbolyi) úgynök. Ez a kis csodagép az Emile Berliner gramophonja, melyet Magyarországon még eddig sehol, s most először is Pécsen mutatnak be. A gramophon előnyeiről az Edison phonograph fölött az összes kiváló külföldi lapok nagy dicsérettel szólnak. Előnye pedig először az, hogy nem viaszhengere, hanem érclemezzel fogja föl a belemondott hangokat s ez maga is örökös, de meg róla annyi példányt lehet venni, amennyi csak szükséges, amit a viaszhengere nem lehet elérni. Aztán a visszaadott hang sokkal tisztább, élesebb, mint a phonographé. Szerkezete is egyszerűbb, tehát kevésbé romlik, mint a komplikált phonograph s kezelése is sokkal könnyebb. A gramophon a fent jelzett napokon reggel 8 órától 12-ig és délután 2-től 8-ig tekinthető meg személyenként 40 kr. belépti díjért, melynek a tanulók és gyermekek a felét fizetik. A gramophont bemutató úgynök egyszersmind gépeket is árusít 35 frtjával darabját, melyekhez a kész s kiválasztható érclemezek darabonként 80 kr-ért kaphatók. Ezek a gépek természetesen csak a már fölvetett zenedarabok, szavak, énekelőadások stb. reprodukálására szolgál, a hangot fölvevő gép sokkal drágább s ezáltal nem is árusítanak ilyent.

— **(Strakosch Sándor)** január hó 30-án este 7 1/2 órakor tartja a nőegylet disztermében a már jelzett szavaiati estélyt — a következő műsorral: „Hamlet“ (nagy jelenet) Shakespeare. A granátosok Heine Hen. Lenore (ballada) Bürger. Leogaire (ballada) Halm Frigy. Jegyek válthatók Valentin Károly fia könyv- és zenemű-kereskedésében és este a pénztárnál.

— **(Schmidt Frigyes halála.)** Budapest és Bécs egyszerre vesztette el legnagyobb építőit. Budapest Ybl Miklóst, Bécs Schmidt Frigyes bárót, a ki a pécsi dóm ujjáépítését tervezte és intézte. Mult számunkban még csak föntartással mertük közölni a hírt, melyet hitelt érdemlő helyről kaptunk ugyan, de nem mint egészen bizonyosat. A kiváló építő csütörtökről péntekre virradó éjjel meghalt. — Schmidt Frigyes báró született 1825. okt. 22-én Frickenhofenben, Württembergben. Technikai tanulmányait 1839—1843 közt Stuttgartban végezte. Mellesleg megtanulta a kőfaragó mesterséget s ennek az ismeretnek később igen nagy hasznát vette góth-stíli építkezéseinek. A kölni dóm építésénél tizenöt évig volt alkalmazva, kezdetben csak mint kőfaragó-segéd s ezen idő alatt hatolt be a góth építészeti szépségeinek legelrejtettebb részeibe. Több évig tartózkodott Felső-Olaszországban, hol Miklós főherceg, az akkori helytartó bőségesen ellátta munkálatokkal Olaszország legihesebb templomainak restaurálása körül. Itteni működését azonban félbeszakították az 1859-iki események. Bécsbe ment, hol Ernst halála után az István-dóm restaurálásának vezetésével bízták meg. Lassankint korlátlan tekintélyre vergődött a góthika terén, tanítványai

egyre szaporodtak, s többen közülök szintén híres építészek lettek. Schulz Ferencz, a vajdahunyadi vár restaurátora s Steindl Imre, a magyar új parlamenti palota építője szintén az ő tanítványai voltak. Bécs legnevezetesebb műalkotásai, t. i. a góth-stílietek közül, Schmidttől valók, legmaradandóbb becsü műve azonban, mely nevét nagygyá tette s neki az első helyet biztosítja a jelenkor góthikusai közt, a pécsi új városház (mely 27 millióba került s egyike a világ legszebb s legdrágább épületeinek). Érdekeit fejedelem és kormány több ízben elismerte s pár évvel ezelőtt a király őt bárói rangra emelte. — Sajnos, hogy a pécsi dóm, melyet szintén ő épített újjá, nem érvényesíthette az ő művészetét a góthikus stílusban. Ez a templom nem mint szép mű fogja megörökíteni Schmidt nevét, hanem teljesen stílszerű mint épület, melyen a román-stílusnak a legapróbb részletekig menő pontos keresztül vitele nagy stílus- és műtörténelmi ismeretet árul el. — Schmidt halála nemcsak Ybl halálával, hanem Simor herceg-primás elhunytával is érdekes kapcsolatban áll. Schmidtnak befejeznie, Simornak fölszentelnie kellett volna a pécsi dómot s mindkettő — közel a befejezéshez — egyszerre költözött el.

— **(Farsang a vidéken.)** A mohácsi jótékony nőegylet 1891. február 7-én esti 8 órakor a mohácsi kaszinó helyiségeiben theatestélyt rendez. — A bonyhádi polgári casino a „Dunántúli Magyar Közművelődési Egyesület“ javára 1891. évi február hó 4-én zárt körű tánczestélyt rendez. — A zákányi vasuti tisztikar 1891. évi február hó 7-én a „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ javára a gróf Zichy-féle „Zákány szálló“ nagytermében hangversennyel egybekötött zártkörű tánczestélyt rendez. — A dombovári izraelita nőegylet saját céljaira 1891. évi február hó 1-én a a dombovári „Korona“ vendéglő termeiben zártkörű tánczestélyt rendez. A kik meghívót nem kaptak és reá igényt tartanak, a rendező bizottság titkárhoz, Haberfeld Ignác urhoz forduljanak Dombovárott. — A sásdi casino folyó év február hó 2-án saját helyiségében helybeli és vidéki közreműködők szíves közreműködése mellett tréfás zene- és dalestélyt rendez. Kezdeté fél 8 órakor.

— **(Rémhírek a farkasokról.)** Az elbeszélések után indulva annyi farkas volt Siklóson és a környéken, hogy Slavonia vadon erdeibe egy se maradt, hanem mind Siklós utcáim, utain és a kertekben van, pedig aligha láttak egyet is. Még olyan mese is járja, hogy Siklós és Harkány között egy nőt ettek meg a farkasok, csak a cipő sarka maradt meg stb. De azért a hatóságoknak egyetlen farkast sem jelentettek be, hogy intézkedhetett volna esetleges hajtóvadászatról. A csendőrség jár kel éjjel nappal a vidéken, de ezek egyet sem láttak, s így a közönség meglehet nyugodva, hogy nincs farkas a vidéken.

— **(Remek lövés.)** Döry Jenő földbirtokos a napokban vaszari vadászterületén remek lövést tett. Ugyanis vagy 350 lépésnyi távolságból, egyetlen lövéssel, egy hatalmas vad-disznót terített le.

— **(Új baranyai iskolák.)** Olasz község a közel multban 6000 frtos iskolát építtetett, Nyomja község pedig 1200 frt pénzáldozattal megnagyobbította iskolaépületét, Monyoródon szintén meg fogják nagyobbitani az iskolát. Baranyamegyében mintegy 50000 frtot adtak ki iskolaépítési célokra az elmúlt évben.

— **(Kinevezés.)** Siklósi selyemtenyészési főlügyelővé Hoffer Ferencz nyugalmazott állomásfőnököt nevezte ki Bezeredy Pál, min. tanácsos.

— **(Az új mohácsi főszolgabíró.)** Trixler Károly az alispántól f. évi február 10-ig szabadságot kapott. Teendőit addig Jessenszky Gyula tiszteletbeli főszolgabíró végzi.

— **(Befagyott gőzös.)** A „Johann Baptiszt“ nevű 300 lóerejű remorkör, mely tudvalevőleg egyike az első dunai gőzösöknek, hét uszályhajójával befagyott a kesertési állomásnál. A gőzöst már előzőleg több baleset érte. Egyik uszályhajója, mely mintegy 700 frt értékű áruval volt megterhelve, a jégtömbökön léket kapott s csak Murai Lajos kapitány éberségének és gyors parancsainak köszönhető, hogy a matrózok a sülyedőfélben levő hajót zátonyra

terelhették, miáltal az egész árukészlet meg lőn mentve. Ugyanekkor történt, hogy egy matróz a Dunába bukva, a jég közé szorult s csak nagy nehezen sikerült megmenteni. Most pedig a kesertési dunaágban áll a hatalmas „Johann Baptiszt“, körülveve 3 láb vastag jégpánczéllal s csendes rezignációval várja a jég eltakarodását.

— **(Rövid hírek.)** Szőlészeti előadást tartott Siklóson f. hó 18-án Dezső Miklós vándortanító. — **Eltűnt zeneszerző.** Planquette Róbert, a „Kornevilli harangok“ szerzője, mint a francia lapok írják, nyomtalanul eltűnt Párisból. — **Bányalég-robbanás.** A gelsenkircheni „Hibernia“ bányában f. hó 23-án légrobbanás történt. 44 ember meghalt, 32 megsebesült, 4-et pedig nem találnak; valószínűleg szintén meghaltak. — **Kalahaua,** az Európában is ismeretes honolului király, néhány nap előtt meghalt. — **A belga trónörökös,** Balduin flandriai herceg f. hó 23-án éjjel elhunyt. Halálának oka veséből kiinduló vérmérgezés. — **A tirolai tartománygyűlést** Merveldt gróf tartományi helytartó császári fölhatalmazás folytán jan. 22-én fölslaztatta, mivel az olasz párt, mely közigazgatási autonómia tör, sürgősségi indítványt adott be. Az összes olasz képviselők leteszik a mandatumot. — **Andrée** tanár, hírneves német festő, székesegyházunk freskóinak készítője — elhunyt.

MŰVÉSZET IRODALOM.

* Az újév kezdetével a 17-ik évfolyamába lépett a városunkban megjelenő: **Gazdasági Néplap.** Egész csendben s minden hűhő nélkül szolgálja a közügyet s osztja életrevaló tanácsait a gazdálkodó közönségnek. Ezen tisztes időszak alatt minden megszakítás nélkül s kitartó szorgalommal szerkeszti azt Liebbald Béni szabolcs-bányatelepi néptanító, ki mögött 25 éves írói mult áll. Ajánljuk e hasznos kis lapot a gazdaközönség meleg pártfogásába.

CSARNOK.

A nőcsábító.

Selyem Dóri, tartalékos huszárhadnagy és kir. tisztviselő, olyan bonyolódott hangulatban evezett haza csónakorru cipőjében a holdfényes utcán.

Kissé becsipve, kissé lehangolva, kissé dühös, kissé álmos, kissé desperált és jobb lábára, de egy kissé, rheumás volt.

Ebben a vegyes, sőt zavaros kedélyállapotban oda se nézett neki, hogy mily gyönyörűen süt a téli telehold a hóra, s hogy a hideg, méla fényben mily poetikus színe van mindennek, hogy még a lesre indult markos konstábler is egy ábrándos spanyolnak tűnik fel, aki egy bizonyos erkély alá indul gitározni.

Selyem Dórirra nézve a holdvilág nem sütött. Az utca sötét oldalán haladt és szemébe húzott klakkja karimájától nem látott mást, mint az új tekete aszfaltot.

A levegő hideg volt és Selyem Dóri háta fázott a begombolt téli kabát alatt. Inge nedvesen tapadt didergő bőréhez... Az utolsó keringő nagyon megizzasztotta és ő azon lucskosan hagyta ott a vigalmat.

De sem a nedves ing, sem a jobb lábában jelentkező rheuma nem volt elég ok arra, hogy a társaság legvidámabb kópéja egy vert sereg mogorvaságával loholjon a házfalak tövében.

Azt, hogy a háta borsószik, észre sem vette, rheumájára pedig csak akkor gondolt, mikor egy patika előtt vitte el útja. Itt eszébe jutott, hogy beteg lábának jót fogna tenni a francia sós-borszesz. Becsengetett a patikába. Az inspektációs segéd morózus képpel fogadta a késői vásárlót s a tüntető hidegséggel, melylyel kiszolgálta, azt akarta értesére adni, hogy nappal is elláthatta volna magát egy üveg sós pálinkával, nem járja hogy emiatt egy becstelen patikust kihuz az ágyából.

Selyem Dóri észre sem vette a rávetett görbe szemeket. Annyira bele volt zavarodva a saját komplikált, összekuszált hangulatába, hogy a külső dolgokat nem vehette észre. Azt sem tudta hová és merre megy. A megszokás

szétöne inkább, mint akarata vitte őt a lakásig. Itt, a kapu előtt vagy husz perczig állott, amíg rájött, hogy ha be akar menni, elő kell vennie a kapukulcsot.

Amint azonban benn volt szobájában, szétszóródottságának egyszerre vége lett. — Zavaros melancholizálás helyett — gyakorlati irányt vett gondolatmenete. Elsőben is hozzálátott a borszesz-kurához. A fejének is jót tett, nemcsak a lábának. Abból a tűzet, ebből a fájdalmat huzta ki. Fizikailag most már rendben volt valahogy, szellemileg azonban ruinaltnak érezte magát. Ezen pedig nem segített a francia sós-borszesz.

„De hát tulajdonképpen mi is az én bajom? faggatta magát Selyem Dóri, az ágya szélén ülve. Valami fáj, az bizonyos. Csak azt nem tudom mim? A lelkem, a büszkeségem, vagy a hiúságom?”

Egy darabig tűnődött s aztán elnevette magát. . . „Be kell vallanom, hogy biz ez nem valami felsőbbrendű fájdalom. A hiúság fájdalma is magasabb ennél. Egyszerűen úgy érzem magam, mint a pákosztos kutya, a ki be akart menni az éléskamrába, de a kit a kűszöbbről idejében visszabototztak. Igen, nem a hiúságom fáj nekem, hanem a botlítás, mit a hátam kapott. Igaz, hogy erkölcsi botlítás, de jó keményen mérve.

Ilyen kiméletlenek tudnak lenni a mamák, mikor báránykáikat a farkasoktól féltik. Már az olyan mamák, mint volt ez a mai is. Mert van olyan akárhány mama is, aki beereszti a farkast az akolba s aztán rácsukja az ajtót és a farkas meg van fogva. Ez a mai nem ilyen fajta. Nincs benne a divatos mamák mindenre kész számító ravaszága. Ez soh'sem fog csapdával dolgozni. Ennek nem kell olyan vő, akit úgy fognak meg mint a czinkét. Kissé falusias, kissé nyers, kissé hirtelen mama biz' ez, de alapjában véve jeles egy asszony, akit lehet holnap valamelyik szalonban alighanem komikus színben fogok lefesteni, mert ezzel tartozom a látszatnak és a társaságnak; de a kiről bevallom magamnak, hogy a nálam külön emberek tiszteletére igen méltó mama. . . Ami pedig a leányát illeti. . .

Selyem Dóri rheumás jobb lábára nézett: Őt keringőt, egy négyest és egy csárdást táncoltam vele. Tudtam, hogy a lábam megsínyli és mégis táncoltam. Ha a szomszéd szobában ott lett volna egy műtő-asztal, én bizonyos lettem volna felőle, hogy ha még egyszer táncba viszem ezt a rokkant lábat, utána nyomban fölfektetnek arra az asztalra és levágják a lábom: akkor sem tudtam volna visszatartani magam.

Tudom, hogy feltűnő volt, amit cselekedtem. Láttam, hogy az asszonyok gunyosan néznek rám és suttognak a legyezőjük mögött. Elismerem, hogy csak egy szeleburdi jogász ficzkó, vagy egy komoly szándékot tápláló udvarló merhette azt, amit én mertem: de nem tehettem másképen. Minthogy a légynek az égő lámpa körül muszáj röpködni: nekem is ott kellett forgolódnom a kicsike körül.

Mi vonzott hozzá? Nem tudom. Szép, szőke haja van, de Melaniének még szebb és még dúsabb. Szemei nyílt, barna, tiszta szemek, de a Pepiéhez, azokhoz a szelid, de lopva felvillanó, mély, őzike szemekhez nem is lehet hasonlítani. A száj kedves, kicsi mosolygós száj, de szóba sem jöhet a Tilda szájával, ami egyetlen a maga nemében. A nyaka meg vékony egy kissé, a vállai is fejletlenek, a kebel még alig számít. Az ember tulajdonképp nem szépséget lát rajta, hanem csak ígéretét annak, hogy mindez szép lesz nemsokára.

És mégis, ez a mondhatni, jelentéktelen virágrügy jobban vonzott, mint a sok kinyílt, pompás fajrózsa. Csak őt láttam, csak vele táncoltam; vén bolond létemre tartottam legyezőjét, fogtam a tálcát, amelyről fagyaltot evett, elnéztem mellőle a táncost, akivel táncolni nem akart, s én adtam rá a hatyupihás köpenyt, mikor távozott. . . és hajh, én voltam az is, akit a mama apró pénzzel kifizetett.

Abban az elragadtatásban, mely egész estén át uralkodott rajtam, a buesu perczé-

ben, mikor a rügyecske már fönnült a kocsi-ban, a mamától azt kérdeztem:

— Megengedik, hogy látogatást tehessek?

Nem tudom, mint néztem ki a pillanatban, nem tudom, mint illeszkedett arcom, tekintetem e magában véve ártatlan kérdéshez: tény, hogy a mama, aki egész estén meglehetősen gyanus szemmel nézett rám, mint a csirkéjét védelmező kotlós tyúk, fenyegetőleg fordult velem szemközt és azt mondta:

— Sajnálom uram, de mi egyszerű emberek vagyunk. A mi házunk nem önnek való. Hagyjon békét leányomnak. Azt hallottam ma örölről, hogy veszedelmes nőcsábító. Nem félttem öntől leányomat, de még sem akarom, hogy az ő nevét az önével együtt emlegesék. Nem illik ön mi közénk.

Ezt mondta és a faképnél hagyott. Finom szimata volt a mamának, megérezte rajtam a ragadozó szagot. Más mama szörnyen örült volna hogy „szerencsése lesz“ és fölpöcökölt czinkefogóval lesett volna rám otthon: ez meg itt kiadta röviden az utamat.

Más mamára nézve a nőcsábító hirben álló férfi az, aki után legnagyobb becsavágyal veti ki a hálót. Egy tökfűköt, egy gyámoltalan mamaszt csipni el vőmuramnak: ez nem valami nagy dicsőség. Könnyebb a majomfogásnál. Ambicziózus mama nem is vadász ily könnyű vadakra. De nőcsábító oroszánt ejteni verembe, becsukni őt örökre a házassági ketrecbe és bedresszirozni őt kézesókoló, szelid férjnek; ez a munka méltó egy nagyra-törő mamához. . . Ennek az én falusi mamámnak nem kell a nemes vad. . .

Milyen furcsán hangsúlyozta a „nőcsábító“ szót. Nyilvánvaló, hogy előtte nincs becsülete ennek a fajtának. A betörő tolvajokat alighanem szolidabb egyéneknek képzeli. Talán még rendőr után kiáltana, ha elmennék hozzájuk.

De mégis, úgy tetszik nekem, a jó asszony nem annyira félt, mint inkább megvetett. A „veszedelmes“ szót egészen úgy huzta alá, mintha guyyolt, lenézett volna. Ez a falusi néni nem respektálja azt, ami a férfit a nő szemében leginkább emeli: a csábítás hatalmát. . .

Selyem Dóri, tartalékos huzárhadnagy és kir. tisztviselő e gondolattal egy időben belenézett a szemközt álló öltöző tükörbe, és meglátta abban virrasztástól halvány, gyűrött arcát, kimerült szemeit, világító, kopasz homlokát, előrehajló vállait, lelógó, szikár karjait, hosszú, vézna lábszárát. . . kénytelen volt beismerni, hogy ebben az állapotban nem hasonlít veszedelmes szalon-oroszlanhoz.

A hódítás megviseli a hódítót, gondolta magában és mosolyogni akart: de nem ment rá a szája. Ilyen elnyűttnek, kiszikkadtnak, mondhatni; — vénnek — nem látta még magát. . . A nők tették ilyenné! Ezzel a frivol ötlettel akarta magát vigasztalni, de ez a gondolat nagyon megzavarta. . . „Ha ők tették ilyenné, akkor az áldozat én vagyok és nem ők! Akkor nem én voltam hódító, de préda! . . .

Selyem Dóri egyre nézve száraz, jócskán kiélt alakját, gondolatban végig futott nevezeteseb kalandjai során. És amint egyenként visszaidézte emlékébe kiválóbb „hódításait“ a körülményeket vizsgálva, amik között azok történtek, rájött, hogy ő, a híres nőcsábító, soha életében nem csábított el egyetlen egy nőt sem. A csábított mindig csak ő volt. Mikor azt hitte, győzött: tulajdonképp rabszolgául szegődött a női hiúság érzékiségének. Csapodársága sem állott egyébből, mint abból, hogy az a nő, aki már ráunt, elhagyta őt csábítottatni magától olyan által, aki megkivánta. . . Így vándorolt Selyem Dóri kérről-kézre mindaddig, míg azzá lett, milyennek a tükör mutatta.

A „nőcsábító“ fázósan huzta föl rheumás jobb lábát, s mialatt magára huzta a teveszőr takarót, ezt mormogta magában:

— Világos! a rügyecske mamája megérezte rajtam a kizsákmányolt baleket.

J.—I.

KÖZGAZDASÁG.

A fekete rothadás (black-rot).

A black-rot föllépéséről, elterjedéséről s egyes sajátságairól már közöltünk egyet s

mást, most a szőlő betegségek ez újabb fajának teljes ismertetését közöljük a földművelésügyi miniszterium közlése után. Megjegyezzük még, hogy a miniszterium — nem tekintvén kizártnak azt, hogy az eddig évenként millió számra behozott vesszőkkel ez új betegség az ország szőlőibe máris behurcoltatott — utasította hirdetmény útján az érdekelteket, hogy kísérik figyelemmel szőlőiket s a netán észlelendő gyanús tüneteket azonnal hozzák tudomására. Hasonlóképen fölhitva a szakközegeket is, hogy gondosan figyeljék meg az általuk bejárt szőlőket, különösen azokon a vidékeken, a hol most már erősen terjed és viszonylag igen nagy károkat okoz.

Ezt a betegséget a *Phoma uvicola*. Berk. et Curt.***) nevével éltsdi gomba idézi elő.

A fekete rothadás, angolul „black-roth“*) amerikai eredetű szőlőbetegség, melyet az Océánon át Franciaországba is behurcoltak, a hol most már erősen terjed és viszonylag igen nagy károkat okoz.

Ezt a betegséget a *Phoma uvicola*. Berk. et Curt.***) nevével éltsdi gomba idézi elő.

A black-rot jelei legfeltűnőbbben a szőlőleveleken és a szőlőbogyókon mutatkoznak, kisebb mértékben a szőlőtőke többi meg nem fásodott részein is.

I. A leveleken. A fiatal leveleken, ritkábban az idősebbeken, apró, többnyire 2—3 milliméter átmérőjű perzsel foltok keletkeznek, melyek igen gyorsan az egészen kiszáradt szőlőlevél barna színét veszik föl. Egyes foltok azonban jóval kisebbek is lehetnek, — egy, vagy két tizedrész milliméternyi átmérőjűek. A szőlőlevél szélén több folt egyesülése folytán jóval nagyobbak is keletkezhetnek, melyeknek átmérője szélességben 2 centiméter, hosszúságban pedig 3—4 centiméter is lehet. Ezek a perzsel foltok sohasem teszik tönkre az egész levelet, legfőkébb csak egy harmadát lepik el a levél lemeznek. Néha a perzsel folt egészen leválik a levél ép szövetétől, úgy, hogy a helyén lyuk marad vissza; ez azonban a ritkább esetek közé tartozik. A perzsel foltok minden átmenet nélkül azonnal barna színt vesznek föl, nem úgy, mint a peronosporánál, hol a megtámadott folt előbb sárga és csak többféle árnyalat után kapja meg a száraz barna színt.

Rövid idő múlva a black-rot által megtámadott foltok apró fekete pontok mutatkoznak, melyek kisebbek egy gombostű fejenél és ennek a betegségnek legszembeötlőbb ismertető jelét képezik.

Ezek a fekete pontok a levéllemez alsó felén ép úgy léphetnek fel, mint felső felén és a levél szélén levő nagyobb perzsel foltokon sürűbben vannak elhelyezkedve, mint az apróbb foltokon.

A black-rot által a levélen okozott kóros elváltozások tehát különböznek azoktól, a melyeket a peronospora és az anthraknózis is okoznak; a peronosporánál ugyanis a perzsel foltok általában nagyobbak és előrehaladottabb stádiumban az egész levelet megölhetik; a levél alsó lapján fehér, dørszerű kivirágzás (törött czukorhoz hasonló) ütődik ki fekete pontok nélkül.

Az anthraknózisnál pedig a perzsel foltok közül feketés szegély mutatkozik, mely a black-rotnál mindig hiányzik.

II. A vesszőhajtásokon és a levélnyeleken. A fekete rothadás megtámadhatja a fiatal ágakat és a levelek nyelét is és ha ezeken a részekén lép föl, egészen másforma kóros jelenségeket idéz elő, mint a leveleken. A hajtások végén, a levelek nyelén, a fűrtök kocsánján s a kocsánok elágazásain feketés, hosszúkas foltok keletkeznek, melyek kissé be vannak a szövetbe mélyedve. Ezek a foltok behatolnak a szövet belsejébe és feltűnően kis idő múlva szintén olyan fekete pontok mutatkoznak, mint a leveleken.

III. A bogyókon. A black-rot a szőlőfűrtőt támadja meg a legerősebben. A szőlőbogyón kezdetben egy kicsi, alig néhány milliméternyi átmérőjű, halvány, kerek folt jelentkezik. Ez a folt aztán gyorsan nagyobbodik és kékesvörös színt ölt, mely sötétebb a folt közepén, mint a

*) Angolul így ejtik ki: blek rot.

**) A *Phoma uvicola* más nevek alatt is szerepel a tudományos munkákban; legismertebbek: *Laestadia Bidwelli*, *Viala & Rasor*; *Physalospora Bidwelli* Sacc. *Phyllosticta viticola* Thümen.

elnök rendeletére a nevezett bankban kamatoztat addig is, míg az egylet választmánya másnemű befektetés iránt nem intézkedik.

— **(Farsangi naptár.)** A helyi estélyek rendező bizottsága értesítése szerint a legközelebbi estély folyó évi február hó 7-én szombaton fog a Hattyú termekben megtartatni. — Polgári táncestélyt rendez Dollinger András vendéglős február 5-én a „Hétfejedelem“ disztermében. A zenét Jónás zenekara szolgáltatja, belépti díj 60 kr.

— **(Somogyi szintársulata Sopronban)** szép erkölcsi sikerek mellett kezdte meg a sason. Legutóbb a „Szegény Jonathán“ operett előadásával nyerte meg a soproniak s az ottani magyar sajtó tetszését. A német lap ugyan áskálódik kissé a magyar szintársulat ellen; de nagyjában mégis kénytelen elismerni, hogy Somogyi társulata derekasan megállja a helyét a német társulat után is. A soproni magyar lap elragadtatással ír a „Szegény Jonathán“ előadásáról, szép díszleteiről és a szereplők összevágó játékáról. Somogyi — mint értesültünk — már márczius utolsó napjaiban szándékozik Pécsre randolni, természetesen ha az idő kedvezni fog, s így aztán három hónapos sasonja lesz a pécsi színházlátogató közönségnek.

— **(A phonograph konkurrensze.)** Még pedig veszedelmes konkurrensze az Edison-féle phonographnak az a kis masina, amit csütörtöktől kezdve február 2-ig fog mutogatni a „Hajó“ szálló emeletén az 5. számú teremben Dlustus Báliut (baranyamegyei, németbolyi) ügynök. Ez a kis csodagép az Emile Berliner gramophonja, melyet Magyarországon még eddig sehol, s most először is Pécsen mutatnak be. A gramophon előnyeiről az Edison phonograph fölött az összes kiváló külföldi lapok nagy dicséretekkel szólnak. Előnye pedig először az, hogy nem viaszhengere, hanem érclemezzel fogja föl a belemondott hangokat s ez maga is örökös, de meg róla annyi példányt lehet venni, amennyi csak szükséges, amit a viaszhengere nem lehet elérni. Aztán a visszaadott hang sokkal tisztább, élesebb, mint a phonographé. Szerkezete is egyszerűbb, tehát kevésbé romlik, mint a komplikált phonograph s kezelése is sokkal könnyebb. A gramophon a fönt jelzett napokon reggel 8 órától 12-ig és délután 2-től 8-ig tekinthető meg személyenként 40 kr. belépti díjért, melynek a tanulók és gyermekek a felét fizetik. A gramophont bemutató ügynök egyszermind gépeket is árusít 35 frtjával darabját, melyekhez a kész s kiválasztható érclemezek darabonként 80 kr-ért kaphatók. Ezek a gépek természetesen csak a már fölvetett zenedarabok, szavaltatok, énekelőadások stb. reprodukálására szolgál, a hangot fölvevő gép sokkal drágább s ezuttal nem is árusítanak ilyent.

— **(Strakosch Sándor)** január hó 30-án este 7 1/2 órakor tartja a nőgyelet disztermében a már jelzett szavaltati estélyt — a következő műsorral: „Hamlet“ (nagy jelenet) Shakespeare. A granátosok Heine Hen. Lenore (ballada) Bürger. Leogaire (ballada) Halm Frigy. Jegyek válthatók Valentin Károly fia könyv- és zenemű-kereskedésében és este a pénztárnál.

— **(Schmidt Frigyes halála.)** Budapest és Bécs egyszerre vesztette el legnagyobb építőit. Budapest Ybl Miklóst, Bécs Schmidt Frigyes bárót, a ki a pécsi dóm ujjáépítését tervezte és intézte. Mult számunkban még csak föntartással mertük közölni a hirt, melyet hitelt érdemlő helyről kaptunk ugyan, de nem mint egészen bizonyosat. A kiváló építő csütörtökről péntekre virradó éjjel meghalt. — Schmidt Frigyes báró született 1825. okt. 22-én Frickehofenben, Württembergben. Technikai tanulmányait 1839—1843 közt Stuttgartban végezte. Mellesleg megtanulta a kőfaragó mesterséget s ennek az ismeretnek később igen nagy hasznát vette góth-stíli építkezéseinek. A kölni dóm építésénél tizenöt évig volt alkalmazva, kezdetben csak mint kőfaragó-segéd s ezen idő alatt hatolt be a góth építészet szépségeinek legelrejtettebb részeibe. Több évig tartózkodott Felső-Olaszországban, hol Miklós főherceg, az akkori helytartó bőségesen ellátta munkálatokkal Olaszország leghíresebb templomainak restaurálása körül. Itteni működését azonban félbeszakították az 1859-iki események. Bécsbe ment, hol Ernst halála után az István-dóm restaurálásának vezetésével bízták meg. Lassankint korlátlan tekintélyre vergődött a góthika terén, tanítványai

egyre szaporodtak, s többen közülök szintén híres építészek lettek. Schulz Ferencz, a vajdahunyadi vár restaurátora s Steindl Imre, a magyar új parlamenti palota építője szintén az ő tanítványai voltak. Bécs legnevezetesebb műalkotásai, t. i. a góth-stílietek közül, Schmidttől valók, legmaradandóbb becsü műve azonban, mely nevét nagygyá tette s neki az első helyet biztosítja a jelenkor góthikusai közt, a pécsi új városház (mely 27 millióba került s egyike a világ legszebb s legdrágább épületeinek). Érdekeit fejedelem és kormány több ízben elismerte s pár évvel ezelőtt a király őt bárói rangra emelte. — Sajnos, hogy a pécsi dóm, melyet szintén ő épített újjá, nem érvényesíthette az ő művészetét a góthikus stílyben. Ez a templom nem mint szép mű fogja megörökíteni Schmidt nevét, hanem teljesen stílyszerű mint épület, melyen a román-stílynek a legapróbb részletekig menő pontos keresztül vitele nagy stíly- és műtörténelmi ismeretet árul el. — Schmidt halála nemcsak Ybl halálával, hanem Simor herceg-primás elhunytával is érdekes kapcsolatban áll. Schmidtnak befejeznie, Simornak fölszentelnie kellett volna a pécsi dómot s mindkettő — közel a befejezéshez — egyszerre költözött el.

— **(Farsang a vidéken.)** A mohácsi jótékony nőgyelet 1891. február 7-én esti 8 órakor a mohácsi kaszinó helyiségeiben theatestélyt rendez. — A bonyhádi polgári casino a „Dunántuli Magyar Közművelődési Egyesület“ javára 1891. évi február hó 4-én zárt körű táncestélyt rendez. — A zákányi vasuti tisztikar 1891. évi február hó 7-én a „Dunántuli Közművelődési Egyesület“ javára a gróf Zichy-féle „Zákány szálló“ nagytermében hangversennyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. — A dombovári izraelita nőgyelet saját céljaira 1891. évi február hó 1-én a dombovári „Korona“ vendéglő termeiben zártkörű táncestélyt rendez. A kik meghívót nem kaptak és reá igényt tartanak, a rendező bizottság titkárhoz, Haberfeld Ignác urhoz forduljanak Dombovárról. — A sásdi casino folyó év február hó 2-án saját helyiségében helybeli és vidéki közreműködők szíves közreműködése mellett tréfás zene- és dalestélyt rendez. Kezdeté fél 8 órakor.

— **(Rémhírek a farkasokról.)** Az elbeszélések után indulva annyi farkas volt Siklóson és a környéken, hogy Slavonia vadon erdeibe egy se maradt, hanem mind Siklós utcáiban, utain és a kertekben van, pedig aligha láttak egyet is. Még olyan mese is járja, hogy Siklós és Harkány között egy nőt ettek meg a farkasok, csak a czipő sarka maradt meg stb. De azért a hatóságoknak egyetlen farkast sem jelentettek be, hogy intézkedhetett volna esetleges hajtóvadászatról. A csendőrség jár kel éjjel nappal a vidéken, de ezek egyet sem láttak, s így a közönség meglehet nyugodva, hogy nincs farkas a vidéken.

— **(Remek lövés.)** Döry Jenő földbirtokos a napokban vaszari vadászterületén remek lövést tett. Ugyanis vagy 350 lépésnyi távolságból, egyetlen lövéssel, egy hatalmas vad-disznót terített le.

— **(Új baranyai iskolák.)** Olasz község a közel multban 6000 frtos iskolát építtetett, Nyomja község pedig 1200 frt pénzáldozattal megnagyobbította iskolaépületét, Monyoródon szintén meg fogják nagyobbitani az iskolát. Baranyamegyében mintegy 50000 frtot adtak ki iskolaépítési czélokra az elmúlt évben.

— **(Kinevezés.)** Siklósi selyemtenyészési fölügyelővé Hoffer Ferencz nyugalmazott állomásfőnököt nevezte ki Bezeredy Pál, min. tanácsos.

— **(Az új mohácsi főszolgabíró.)** Trixler Károly az alispántól f. évi február 10-ig szabadságot kapott. Teendőit addig Jessenszky Gyula tiszteletbeli főszolgabíró végzi.

— **(Befagyott gőzös.)** A „Johann Baptiszt“ nevű 300 lóerejű remorkör, mely tudvaleg egyike az első dunai gőzösöknek, hét uszályhajójával befagyott a keserüsi állomásnál. A gőzöst már előzőleg több baleset érte. Egyik uszályhajója, mely mintegy 700 frt értékű áruval volt megterhelve, a jégtömbökön léket kapott s csak Murai Lajos kapitány éberségének és gyors parancsainak köszönhető, hogy a matrózok a sülyedőfélben levő hajót zátonyra

terelhették, miáltal az egész árukészlet meg lőn mentve. Ugyanekkor történt, hogy egy matróz a Dunába bukva, a jég közé szorult s csak nagy nehezen sikerült megmenteni. Most pedig a keserüsi dunaágban áll a hatalmas „Johann Baptiszt“, körülveve 3 láb vastag jégpánczéllal s csendes rezignációval várja a jég eltakarodását.

— **(Rövid hírek.)** Szőlészeti előadást tartott Siklóson f. hó 18-án Dezső Miklós vándortanító. — **Eltűnt zeneszerző.** Planquette Róbert, a „Kornevilli harangok“ szerzője, mint a francia lapok írják, nyomtalanul eltűnt Párisból. — **Bányalég-robbanás.** A gelsenkirchener „Hibernia“ bányában f. hó 23-án légrobbanás történt. 44 ember meghalt, 32 megsebesült, 4-et pedig nem találnak; valószínűleg szintén meghaltak. — **Kalahaua,** az Európában is ismeretes honolului király, néhány nap előtt meghalt. — **A belga trónörökös,** Balduin flandriai herceg f. hó 23-án éjjel elhunyt. Halálának oka veséből kiinduló vérmérgezés. — **A tirolai tartománygyűlést** Merveldt gróf tartományi helytartó császári fölhatalmazás folytán jan. 22-én fölslátta, mivel az olasz párt, mely közigazgatási autonómiaira tör, sürgősségi indítványt adott be. Az összes olasz képviselők leteszik a mandatumot. — **Andrée tanár,** hírneves német festő, székesegyházunk freskóinak készítője — elhunyt.

MŰVÉSZET IRODALOM.

* Az ujév kezdetével a 17-ik évfolyamába lépett a városunkban megjelenő: **Gazdasági Néplap.** Egész csendben s minden lühd nélkül szolgálja a közügyet s osztja életrevaló tanácsait a gazdálkodó közönségnek. Ezen tisztos időszak alatt minden megszakítás nélkül s kitartó szorgalommal szerkeszti azt Liebbald Béni szabóes-bányatelepi néptanító, ki mögött 25 éves írói mult áll. Ajánljuk e hasznos kis lapot a gazdaközönség meleg pártfogásába.

CSARNOK.

A nőcsábító.

Selyem Dóri, tartalékos huszárhadnagy és kir. tisztviselő, olyan bonyolódott hangulatban evezett haza csónakorru czipőjében a holdfényes utcán.

Kissé becsipve, kissé lehangolva, kissé dühös, kissé álmos, kissé desperált és jobb lábára, de egy kissé, rheumás volt.

Ebben a vegyes, sőt zavaros kedélyállapotban oda se nézett neki, hogy mily gyönyörűen süt a téli telehold a hóra, s hogy a hideg, méla fényben mily poetikus színe van mindennek, hogy még a lesre indult markos konstábler is egy ábrándos spanyolnak tűnik fel, aki egy bizonyos erkély alá indul gitározni.

Selyem Dórirra nézve a holdvilág nem sütött. Az utca sötét oldalán haladt és szemébe huzott klakkja karimájától nem látott mást, mint az új tekete aszfaltot.

A levegő hideg volt és Selyem Dóri háta fázott a begombolt téli kabát alatt. Inge nedvesen tapadt didergő bőréhez... Az utolsó keringő nagyon megizzasztotta és ő azon lucskosan hagyta ott a vigalmat.

De sem a nedves ing, sem a jobb lábában jelentkező rheuma nem volt elég ok arra, hogy a társaság legvidámabb kópéja egy vert sereg mogorvaságával loholjon a házfalak tövében.

Azt, hogy a háta borsózik, észre sem vette, rheumájára pedig csak akkor gondolt, mikor egy patika előtt vitte el útja. Itt észre jutott, hogy beteg lábának jót fogna tenni a francia sós-borszesz. Becsengetett a patikába. Az inspekciós segéd morózus képpel fogadta a késői vásárlót s a tüntető hidegséggel, melylyel kiszolgálta, azt akarta értécsére adni, hogy nappal is elláthatta volna magát egy üveg sós pálinkával, nem járja hogy emiatt egy becsületes patikust kihuz az ágyából.

Selyem Dóri észre sem vette a rávetett görbe szemeket. Annyira bele volt zavarodva a saját komplikált, összekuszált hangulatába, hogy a külső dolgokat nem vehette észre. Azt sem tudta hová és merre megy. A megszokás

öszöne inkább, mint akarata vitte őt a lakásáig. Itt, a kapu előtt vagy husz perczig állott, amíg rájött, hogy ha be akar menni, elő kell vennie a kapukulesot.

Amint azonban benn volt szobájában, szétszóródottságának egyszerre vége lett. — Zavaros melancholizálás helyett — gyakorlati irányt vett gondolatmenete. Elsőben is hozzálátott a borszesz-kurához. A fejének is jót tett, nemcsak a lábának. Abból a tüzet, ebből a fájdalmat huzta ki. Fizikailag most már rendben volt valahogy, szellemileg azonban ruinaltnak érezte magát. Ezen pedig nem segített a francia sós-borszesz.

„De hát tulajdonképpen mi is az én bajom? faggatta magát Selyem Dóri, az ágya szélén ülve. Valami fáj, az bizonyos. Csak azt nem tudom mim? A lelke, a büszkeségem, vagy a hiúságom?”

Egy darabig tündött s aztán elnevette magát. „Be kell vallanom, hogy biz ez nem valami felsőbbrendű fájdalom. A hiúság fájdalma is magasabb ennél. Egyszerűen úgy érzem magam, mint a pákosztos kutya, a ki be akart menni az éléskamrába, de a kit a kűszöbről idejében visszabotoztak. Igen, nem a hiúságom fáj nekem, hanem a botlás, mit a hátam kapott. Igaz, hogy erkölcsi botlás, de jó keményen mérve.

Ilyen kiméletlenek tudnak lenni a mamák, mikor báránykáikat a farkasoktól féltik. Már az olyan mamák, mint volt ez a mai is. Mert van olyan akárhány mama is, aki beereszti a farkast az akolba s aztán rácsukja az ajtót és a farkas meg van fogva. Ez a mai nem ilyen fajta. Nincs benne a divatos mamák mindenre kész számító ravaszsága. Ez soh'sem fog csapdával dolgozni. Ennek nem kell olyan vő, akit úgy fognak meg mint a czinkét. Kissé falusias, kissé nyers, kissé hirtelen mama biz' ez, de alapjában véve jeles egy asszony, akit lehet holnap valamelyik szalonban alighanem komikus színben fogok lefesteni, mert ezzel tartozom a látszatnak és a társaságnak; de a kiről bevallom magamnak, hogy a nálam külön emberek tiszteletére igen méltó mama. . . . Ami pedig a leányát illeti. . . .

Selyem Dóri rheumás jobb lábára nézett: Őt keringőt, egy négyest és egy csárdást táncoltam vele. Tudtam, hogy a lábam megsínyli és mégis táncoltam. Ha a szomszéd szobában ott lett volna egy műtő-asztal, én bizonyos lettem volna felőle, hogy ha még egyszer táncba viszem ezt a rokkant lábat, utána nyomban fölfektetnek arra az asztalra és levágnák a lábam: akkor sem tudtam volna visszatartani magam.

Tudom, hogy feltűnő volt, amit cselekedtem. Láttam, hogy az asszonyok gunyosan néznek rám és suttognak a legyezőjük mögött. Elismerem, hogy csak egy szeleburdi jogász ficzkó, vagy egy komoly szándékot tápláló udvarló merhette azt, amit én merem: de nem tehettem másképen. Minthogy a légynek az égő lámpa körül muszáj röpködni: nekem is ott kellett forgolódnom a kicsike körül.

Mi vonzott hozzá? Nem tudom. Szép, szőke haja van, de Melaniének még szebb és még dúsabb. Szemei nyílt, barna, tiszta szemek, de a Pepiéhez, azokhoz a szelid, de lopva felvillanó, mély, őzike szemekhez nem is lehet hasonlítani. A száj kedves, kiesi mosolygós száj, de szóba sem jöhet a Tilda szájával, ami egyetlen a maga nemében. A nyaka meg vékony egy kissé, a vállai is fejletlenek, a kebel még alig számít. Az ember tulajdonképpen nem szépséget lát rajta, hanem csak ígéretét annak, hogy mindez szép lesz nemsokára.

És mégis, ez a mondhatni, jelentéktelen virágrügy jobban vonzott, mint a sok kinyílt, pompás fajrózsa. Csak őt láttam, csak vele táncoltam; vén bolond létemre tartottam legyezőjét, fogtam a tálcát, amelyről fagyaltot evett, elnéztem mellőle a táncost, akivel táncolni nem akart, s én adtam rá a hatyutyupihás köpenyt, mikor távozott. . . . és hajh, én voltam az is, akit a mama apró pénzzel kifizetett.

Abban az elragadtatásban, mely egész estén át uralkodott rajtam, a bucsu perczé-

ben, mikor a rügyecske már föntült a kocsi-ban, a mamától azt kérdeztem:

— Megengedik, hogy látogatást tehessek? Nem tudom, mint néztem ki a pillanatban, nem tudom, mint illeszkedett arcom, tekintetem e magában véve ártatlan kérdéshez: tény, hogy a mama, aki egész estén meglehetősen gyanús szemmel nézett rám, mint a csirkéjét védelmező kotlós tyúk, fenyegetőleg fordult velem szemközt és azt mondta:

— Sajnálom uram, de mi egyszerű emberek vagyunk. A mi házunk nem önnek való. Hagyjon békét leányomnak. Azt hallottam ma önről, hogy veszedelmes nőcsábító. Nem félttem öntől leányomat, de még sem akarom, hogy az ő nevét az önével együtt emlegesék. Nem illik ön mi közénk.

Ezt mondta és a faképnél hagyott. Finom szimata volt a mamának, megérezte rajtam a ragadozó szagot. Más mama szörnyen örült volna hogy „szerencséje lesz“ és fölpöcökölt czinkefogóval lesett volna rám otthon: ez meg itt kiadta röviden az utamat.

Más mamára nézve a nőcsábító hirben álló férfi az, aki után legnagyobb becsvágygyal veti ki a hálót. Egy tökfűköt, egy gyámsoltalan mamaszt csipni el vőmuramnak: ez nem valami nagy dicsőség. Könnyebb a majomfogásnál. Ambiciózus mama nem is vadász ily könnyű vadakra. De nőcsábító oroszánt ejteni verembe, becsukni őt örökre a házassági ketrecbe és bedresszirozni őt kézeskölő, szelid férjnek; ez a munka méltó egy nagyra-törő mamához. . . . Ennek az en falusi mamának nem kell a nemes vad. . . .

Milyen furcsán hangsúlyozta a „nőcsábító“ szót. Nyilvánvaló, hogy előtte nincs becsülete ennek a fajtának. A betörő tolvajokat alighanem szolidabb egyéneknek képzei. Talán még rendőr után kiáltana, ha elmennék hozzájuk.

De mégis, úgy tetszik nekem, a jó asszony nem annyira félt, mint inkább megvetett. A „veszedelmes“ szót egészen úgy huzta alá, mintha guyyolt, lenézett volna. Ez a falusi néni nem respektálja azt, ami a férfit a nő szemében leginkább emeli: a csábítás hatalmát. . . .

Selyem Dóri, tartalékos huzárhadnagy és kir. tisztviselő e gondolattal egy időben belenézett a szemközt álló öltöző tükörbe, és meglátta abban virrasztástól halvány, gyűrött arcát, kimerült szemeit, világító, kopasz homlokát, előrehajló vállait, lelógzó, szikár karjait, hosszú, vézna lábszárát. . . . kénytelen volt beismerni, hogy ebben az állapotban nem hasonlít veszedelmes szalon-oroszlánhoz.

A hódítás megviseli a hódítót, gondolta magában és mosolyogni akart: de nem ment rá a szája. Ilyen elnyűttnek, kiszikkadtnak, mondhatni; — vénnek — nem látta még magát. . . . A nők tették ilyenné! Ezzel a frivol ötlettel akarta magát vigasztalni, de ez a gondolat nagyon megzavarta. . . . „Ha ők tették ilyenné, akkor az áldozat én vagyok és nem ők! Akkor nem én voltam hódító, de préda! . . .

Selyem Dóri egyre nézve száraz, jócskán kiélt alakját, gondolatban végig futott nevezetes kalandjai során. És amint egyenként visszaidézte emlékébe kiválóbb „hódításait“ a körülményeket vizsgálva, amik között azok történtek, rájött, hogy ő, a híres nőcsábító, soha életében nem csábított el egyetlen egy nőt sem. A csábított mindig csak ő volt. Mikor azt hitte, győzött: tulajdonképpen rabszolgául szegődött a női hiúság érzékiségének. Csapodársága sem állott egyébből, mint abból, hogy az a nő, aki már ráunt, elhagyta őt csábítottatni magától olyan által, aki megkivánta. . . . Így vándorolt Selyem Dóri kézzel-kézzel mindaddig, míg azzá lett, milyennek a tükör mutatta.

A „nőcsábító“ fázósan huzta föl rheumás jobb lábát, s mialatt magára huzta a teveszőr takarót, ezt mormogta magában:

— Világos! a rügyecske mamája megérezte rajtam a kizsákmányolt baleket.

J.—I.

mást, most a szőlő betegségek ez újabb fajának teljes ismertetését közöljük a földmivélségi miniszterium közlése után. Megjegyezzük még, hogy a miniszterium — nem tekintvén kizártnak azt, hogy az eddig évenként millió számra behozott vesszőkkel ez új betegség az ország szőlőibe máris behurcoltatott — utasította hirdetmény útján az érdekelteket, hogy kiserjék figyelemmel szőlőiket s a netán észlelendő gyanús tüneteket azonnal hozzák tudomására. Hasonlóképen fölhívta a szakközvegeket is, hogy gondosan figyeljék meg az általuk bejárt szőlőket, különösen azokon a vidékeken, a hol ez utóbbi évek folyamán nagyobb mérvű amerikai szőlőültetések és telepítések történtek.

A black-rot nevű szőlőbetegség ismertetését a következőkben adjuk:

A fekete rothadás, angolul „black-roth“*) amerikai eredetű szőlőbetegség, melyet az Océánon át Franciaországba is behurcoltak, a hol most már erősen terjed és viszonylag igen nagy károkat okoz.

Ezt a betegséget a Phoma uvicola. Berk. et Curt.***) nevű élősd gomba idézi elő.

A black-rot jelei legfeltűnőbbben a szőlőleveleken és a szőlőbogyókon mutatkoznak, kisebb mértékben a szőlőtőke többi meg nem fásodott részein is.

I. A leveleken. A fiatal leveleken, ritkábban az idősebbeken, apró, többnyire 2—3 milliméter átmérőjű perzselt foltok keletkeznek, melyek igen gyorsan az egészen kiszáradt szőlőlevél barna színét veszik föl. Egyes foltok azonban jóval kisebbek is lehetnek, — egy, vagy két tizedrész milliméternyi átmérőjűek. A szőlőlevél szélén több folt egyesülése folytán jóval nagyobbak is keletkezhetnek, melyeknek átmérője szélességben 2 centiméter, hosszúságban pedig 3—4 centiméter is lehet. Ezek a perzselt foltok sohasem teszik tönkre az egész levelet, legfőleg csak egy harmadát lepik el a levél lemezének. Néha a perzselt folt egészen leválik a levél ép szövetétől, úgy, hogy a helyén lyuk marad vissza; ez azonban a ritkább esetek közé tartozik. A perzselt foltok minden átmenet nélkül azonnal barna színt vesznek föl, nem úgy, mint a peronosporánál, hol a megtámadott folt előbb sárga és csak többféle árnyalat után kapja meg a száraz barna színt.

Rövid idő múlva a black-rot által megtámadott folt apró fekete pontok mutatkoznak, melyek kisebbek egy gombostű fejénél és ennek a betegségnek legszembeötlőbb ismertető jelét képezik.

Ezek a fekete pontok a levéllemez alsó felén ép úgy léphetnek fel, mint felső felén és a levél szélén levő nagyobb perzselt foltokon sürűbben vannak elhelyezkedve, mint az apróbb foltokon.

A black rot által a levélen okozott kóros elváltozások tehát különböznek azoktól, a melyeket a peronospora és az anthraknózis is okoznak; a peronosporánál ugyanis a perzselt foltok általában nagyobbak és előrehaladottabb stádiumban az egész levelet megölhetik; a levél alsó lapján fehér, deerszerű kivirágzás (törött czukorhoz hasonló) ütődik ki fekete pontok nélkül.

Az anthraknózisnál pedig a perzselt foltok közül feketés szegély mutatkozik, mely a black-rotnál mindig hiányzik.

II. A vesszőhajtásokon és a levélnyeleken. A fekete rothadás megtámadhatja a fiatal ágakat és a levelek nyelét is és ha ezeken a részekén lép föl, egészen másforma kóros jelenségeket idéz elő, mint a leveleken. A hajtások végén, a levelek nyelén, a fűrtök kocsánján s a kocsánok elágazásain feketés, hosszúságú foltok keletkeznek, melyek kissé be vannak a szövetbe mélyedve. Ezek a foltok behatolnak a szövet belsejébe és felületükön kis idő múlva szintén olyan fekete pontok mutatkoznak, mint a leveleken.

III. A bogyókon. A black-rot a szőlőfűrtöt támadja meg a legerősebben. A szőlőbogyón kezdetben egy kicsi, alig néhány milliméternyi átmérőjű, halvány, kerek folt jelentkezik. Ez a folt aztán gyorsan nagyobbodik és kékesvörös színt ölt, mely sötétebb a folt közepén, mint a

*) Angolul így ejtik ki: blek rot.

**) A Phoma uvicola más nevek alatt is szerepel a tudományos munkákban; legismertebbek: Laestadia Bidwelli, Viala & Rasor; Physalospora Bidwelli Sacc. Phyllosticta viticola Thümen.

KÖZGAZDASÁG.

A fekete rothadás (black-rot).

A black-rot föllépéséről, elterjedéséről s egyes sajátságairól már közöltünk egyet s

szélén. Rövid idő múlva 24—48 óra alatt kiterjed az az egész bogyóra, melynek ekkor kékesbe hajló vörösbarna színe van. Kezdetben a bogyó héja még sima, de husa már lágyul. Czakhamar azonban a bogyó ráncosodni kezd és egyre sötétebb színűvé válik. Három-úgy nap alatt tökéletesen összeszárad a bogyó és igen sötét fekete színt vesz föl, kissé kékesbe játszó árnyalatokkal. A bogyóknak ettől a megfeketedésétől kapta a betegség elnevezését. Mihelyt a bogyó ráncosodni kezd, a héj felületén itt is föllépnek a jellemző, kissé kiemelkedő fekete pontok, még pedig egyre nagyobb számmal, úgy, hogy mire a bogyó teljesen összeszárad, akkor már úgyszólván érinti egyik a másikat a mitől az összeszáradt fekete héj némileg chagrinoszerűvé válik.

Ezek a kóros jelenségek nem lépnek föl egyszerre az egész fűrtön, hanem először csak, egyik-másik bogyó esik a bajnak áldozatául és csak aránylag lassankint terjed át a kór a többi bogyóra, úgy, hogy ugyanazon a fűrtön a betegség minden fokozatait egymás mellett lehet látni ép bogyók szomszédságában. Az összeszáradt fekete szőlőszem nem esik le rögtön, hanem egyideig még a fűrtön marad; később aztán vagy az egész fűrt leválik a tőkéről, vagy csak egyes gerezdjei, vagy pedig csak egy-egy bogyó hull le a fűrtől a maga kocsjával együtt.

A black-rot a tőkét nem öli meg, mert a leveleket és vesszőket aránylag gyengén támadja meg. Annál végzetesebb azonban a szőlőfűrtre nézve, és az élősdi gombára nézve kedvező időjárás mellett 1 hó alatt a termésnek 80—90—95%-át is tönkretelheti. Nem ismernek eddig szőlőfajt, vagy fajtát, melyen — ha mindjárt kis mértékben is — a Phoma uvicola meg ne élhetne. Egyes vad alanyfajoknak, például a Vitis rupestris, Berlandieri, cinerea, Lincecumii és monticolának csak a levelein látták kis mértékben, a fűrtjein azonban sohasem. A Vitis riparia, cordifolia és rotundifoliának is csak igen kis mértékben és ritkán bántja a bogyóját. Általában véve azt tartják, hogy minél nagyobb és levelesebb valamelyik szőlőfajtának a bogyója, annál inkább alá van vetve a fekete rothadásnak. Franciaországban például az európai fajták közül az Aramont látták legerősebben megtámadva, de azért a Bouchet-félék és az amerikai főbb direkttermők, mint a Jacques és a Herbemout szintén nagyon szenvednek. A fentebbiekből látható, hogy még azokkal az alanyfajokkal is, melyeknek bogyóján magán nem él a black-rot, szintén be lehet huzrolni a betegséget, mert erre elég egy két spora. Sőt P. Viala és Scribner Amerikában még a felfutó vadszőlőn, az Ampelopsis quinquefolián is föllátták a black-rot jellemző perzseléseit.

A fekete rothadás nem terjed oly gyorsan, mint a Peronospora viticola. Franciaországban 1885-ben Héraul megyében először egy 35 hektárnyi területen mutatkozott: 1886-ban ott még nem terjeszkedett nagyobb területre, mint 70 hektárra. Ma már azonban Franciaország déli részében nagy teret hódított magának. A Phoma uvicola, úgy mint a Peronospora, nedves és meleg időben pusztít a legerősebben. Franciaországban július közepén szoktak a leveleken a black-rot első jelei mutatkozni és száraz időben mintegy szüntelven, nedves és meleg időben újabb erőre kapva, pusztít a meddig csak fűrt van a tőkén.

Az osztrák tulkapások már Magyarországon is előidézik a reakciót és bécsi szomszédaink el lehetnek készülve arra, hogy az új arudijszabás ügyében indított mozgalmukkal szemközt találják egész Magyarországot, pártkülönbség nélkül. A magyar sajtó egyhangú visszautasításán kívül az illetékes kereskedelmi kamarák is föl fogják emelni tiltakozó szavukat. A kassai kereskedelmi és iparkamara már meg is kezdte, a mennyiben elismerő táviratot intézett Baross Gábor kereskedelmi miniszterhez.

— (A pécsi sertéshizlaldában) f. hó 24-én a sertés állomány: 958 drb kövér, 871 drb félkövér, 480 drb sovány, 158 drb süldő sertés volt. Árak: kövér válogatott minőség szerint 38—45 kr. kilogrammonként, páronkénti 45 kilogramm élet leszámítással; süldők 30—33 kr. kilogrammonként élősúlyban. Kukoricza 6 ft 10 kr. m-m, arpa 6 ft 70 kr. m-m. Darálás 50 kr. m-m.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. L. Szigetvár. A beküldött versek oda kerültek, a hova akkor szánta, ha nem válnak be.

A. J. B.-Vaszar. A nótákról a jövő számban.

A. A. „Plagium“ miatt — bár még el sem olvastuk — ne legyen aggodalma. A tisztának minden tiszta, s ezen elv nem enged hozzánk férni semmiféle rossz- vagy jóakaratu czélzatoságot. Különbösen is oly megátalkodott zsurnalisták vagyunk, hogy nálunk már nem használna a legerősebb karrikatura sem, hogy t. i. az megjavítson bennünket. Nem ollózunk, ha nem muszáj, de bizony ollózunk, ha muszáj és — ha a jó úgy is úgy kívánja. Azzal a végén lóggó bókkal pedig egy cseppet se virtuskodjék, mert azzal nem kenyerezett le bennünket; gúnynak se vettük, mert — mint mondók — föl vagyunk vértézve ellene.

S. K. Bányatelep. A fölhívást közölni fogjuk a jövő számban. Ebből kiszorult.

Gabona-árjegyzék

Pécs szab. kir. városában 1891. évi január hó 24-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számíttatnak.

Buzza) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	—	—	—	—
) új	7	60	7	50
Kétszeres) ó	—	—	—	—
) új	6	90	6	80
Rozsa) ó	—	—	—	—
) új	6	70	6	60
Árpa) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	—	—	—	—
) új	—	—	—	20

Zab) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	—	—	—	—
Bükköny) szóna	—	—	—	—
) új	—	—	—	—
Repeze) ó	—	—	—	—
) új	6	30	6	—
Kukoricza) ó	—	—	—	—
) új	2	40	2	—
Szóna) ó	—	—	—	—
) új	—	—	—	—
Szalma		1	80	1	60

Kinálat: gyenge (mintegy 120 gabonaköcsi volt a piacon.)

NYILT-TÉR.†)

Hazánk legkitünőbb ásványvizének egyike a

véghelesi

Vera-forrás

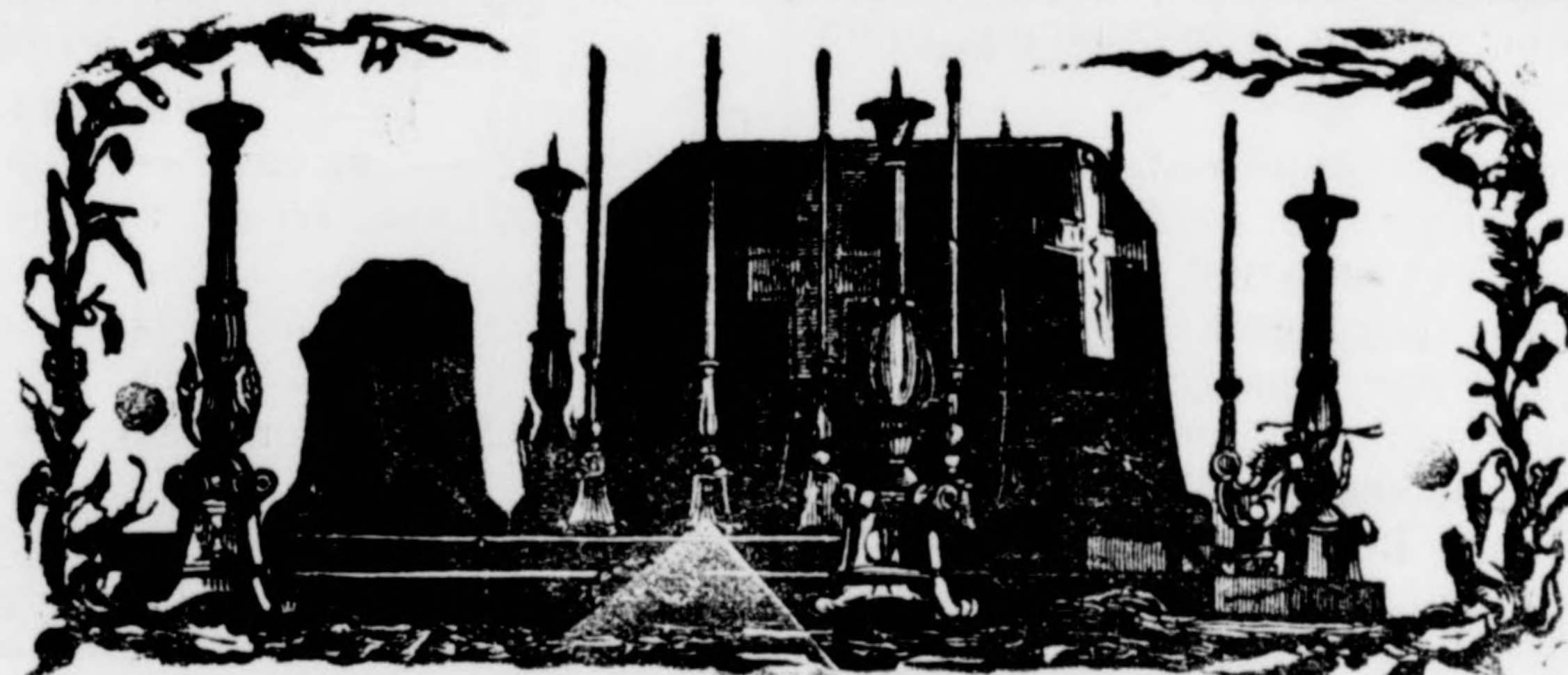
mely orvosi szak tekintélyek által ajánltatik általában, de főképen e járványos időben

Kapható gyógyszerárak, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Laptulajdonos: Felelős szerkesztő:
NAGY FERENCZ HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat

Kis-tér 11-ik szám.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint a legváltozatosabb ravatalozások felállítására — temetések rendezésére, — úgy a halottak szállítására létesített üzletünket újabb átalakítások, — mindennemű igényeknek megfelelő felszerelések beszerzése, valamint tapintatos rendező alkalmazása folytán jelenleg oly helyzetbe hoztuk, hogy minden osztályu temetkezéseket — úgy helyben mint a vidéken

a legnagyobb pontossággal s az eddiginél és minden temetkezési vállalatnál

sokkal díszesebben és olcsóbban

vagyunk képesek kiszolgáltatni.

Maradunk kiváló tisztelettel

„CONCORDIA“ első pécsi temetkezési vállalat tulajdonosai:

Tuma Venczel, Krisztián József, Schubársky János,
Wranitsch György.

17168. sz.

tk. 1890.

Árverési hirdetés.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegye gyámpénztára végrehajtható Taragya József végrehajtást szenvedett elleni 99 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. járásbíróskodás területén levő Kökény község határában fekvő a kökényi 39. sz. tjkvben felvett I. 2/3 telekre 1243 frt; II. 1/3 telekre 96. szsz. 37. sorsz. házra, 445. szsz. kertre 572 frt, † 1474. 1503 és 1475. sz. fekvőségekre 20 frt és † 652,548, 2005. és 1994. sz. szőlőkre 152 frt ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi február hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Kökény község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatulni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 124 frt 30 kr., 57 frt 20 kr., 2 frt és 15 frt 20 krajczárt készpénzben avagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában foglalt s jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-állított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen, 1890. évi november hó 17-én. A pécsi kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Bogyay Pongrácz,

kir. törvénzéki bíró.

LE GRIFFON

a legjobb szívarkapapír

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsen

Önkéntes árverési hirdetés.

Néhai Mendlik Ágoston apát-plébános hagyatékát képező ingóságok, ugymint: szoba-butorok, konyha-eszközök továbbá fehér- és egyéb ruhaneműek, a pécs-belvárosi plébánia helyiségében

1891 február 3, 4, és 5-ik

napjain mindenkor délután 2 órától 5 óráig tartandó önkéntes árverésen készpénz fizetés mellett eladatulni.

Pécsen, 1891. jan. hó 16-án.

Mendlik Teréz,

az örökösöz nővére,
mint végintézkedésének végrehajtója

Hirdetések

igen előnyös áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban

BUTOROK CSOMAGOLÁS
nélkül szállítása

BUTORRAKTÁR
ASZTALOSÜZLET

MÖBELLAGER
TISCHLEREI
mit Damofueller

EXPEDITION VON MOBELN
ohne Emballage

Légmentes-hygiénikus zárófödél

(Siemang-Guttman szabadalma.)

Minden államban szabadalommal Pod de chambre.
ellátva.

Ülődeszka klos és nyílt árnyékszék részére.

Klosetek, nyílt árnyékszék. éjjeli edények, szoba klosetek számára. Szállodákban kórházakban, fürdőintézetekben, vasutaknál és számos magánosoknál kipróbálva. Mindenly légmentes záró födéllal ellátott edény teljesen szagtalan s abból semmi. Ilyen, az egészségnek ártalmas gázok el nem távozhatnak.

Ngs. Dr. Korányi kir. tan. egyetemi tanár ur szerint a Siemang-Guttman-féle hygieniai lezárófödél egy oly találmány, mely a levegő tisztántartására hálós gyermek- és beteg-szobákban alkalmas.

Ngs. Dr. Fodor József egyetemi tanár ur a zárófödélre vonatkozólag a következőket írja: Ez a készülék igen célszerű arra a célra, hogy éjjeli edényeknek, árnyékszéknek nyílását jól elzárva, onnét büznek kiáramlását megakadályozza. Ennélfogva nagyon ajánlatos gyermekszobákban, hálószobákban a levegő tisztántartására az éjjeli edényekből, szobaárnyékszékéből kiáramló kellemetlen, egészségtelen büznek elhárítására.

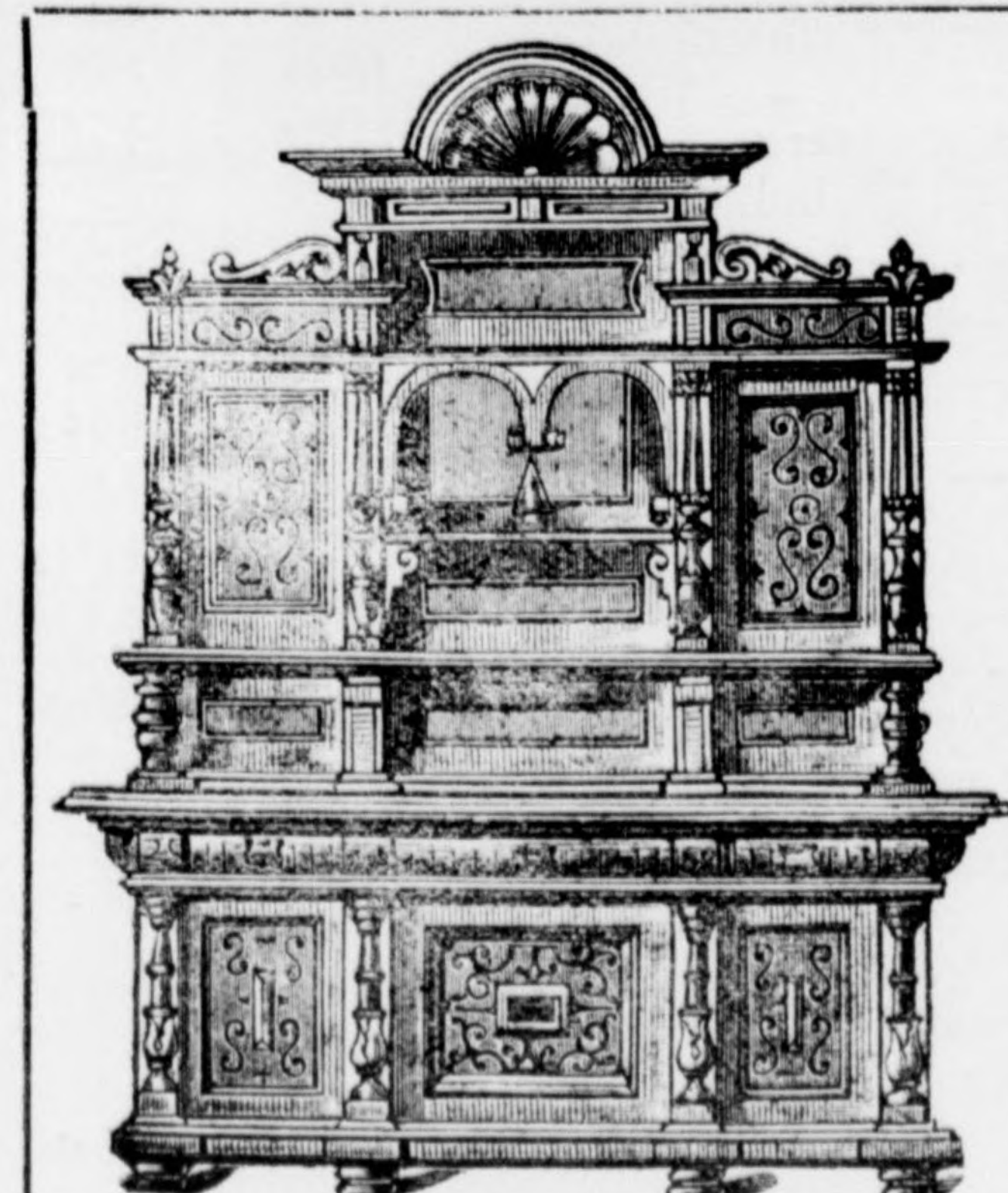
Dr. Wiederhofer cs. és kir. udv. tanácsos egyetemi tanár ur Bécsben a szab. Siemang-Guttman-féle zárófödél kitűnő egészségügyi találmánynak nyilvánítja, melynek egy háztartásban sem szabad hiányozni, melyben az egészség ápolására tekintettel vannak.

Az egyedüli gyártási jogot bírja:
ZELLERIN MÁTYÁS
cs. és kir. udv. szállító

Budapesten, nagydiófa-utca 14. szám alatt.
Képes árjegyzékek bérmentve küldetnek. —
Elárúsítók kerestetnek.

Szobakloset. Szobakloset vödör alakban

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerű berendezett alvó-, disz- és ebédlő-szobák, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Vasúti menetrend.

Budapest-Dombovári vonal.

Uj-Dombovár-Pécs-Villány-Eszéki vonal.

Főútról lefelé olvasandó			Alulról fölfelé olvasandó			Főútról lefelé olvasandó			Alulról fölfelé olvasandó				
5406 szem. vonat I. II. III. oszt.	5402 gyorsvonat I. II. oszt.	5404 szem. vonat I. II. III. oszt.	5403 szem. vonat I. II. III. oszt.	5401 gyorsvonat I. II. oszt.	5405 szem. vonat I. II. III. oszt.	5506 szem. vonat I. II. III. oszt.	5502 gyorsvonat I. II. oszt.	5504 szem. vonat I. II. III. oszt.	5503 szem. vonat I. II. III. oszt.	5501 gyorsvonat I. II. oszt.	5505 szem. vonat I. II. III. oszt.		
10-50	8-00	3-25	ind. Bécs osztrák-m. á. v. puly. érk.	1-40	7-20	6 05	8-25	2-05	9-10	ind. Budapest m. á. v. érk.	7-55	2-05	6-40
7-00	1-35	8-55	érk. Budapest m. á. v. — ind.	8-40	2-25	10 40	—	—	9-40	„ Fiume — — — — érk.	7-00	—	—
9-05	7-45	12-10	ind. Arad — — — — érk.	3-50	—	5-27	1-49	5-48	1-59	érk. Uj-Dombovár — — — — ind.	3-01	10-20	1-50
10-48	5-30	8 30	Kolozsvár — — — —	—	—	6-02	2-11	5-58	2-56	ind. Uj-Dombovár — — — — érk.	2-07	10-05	1-29
—	8-27	1-05	Debreczen — — — —	—	—	3-06	2-32	6-18	3-22	Sásd — — — —	1-40	9-47	1-10
2-08	8-47	1-09	Nagy-Várad — — — —	—	—	2-24	2-40	—	3-33	Bakócsa-Felső-Mindszent	1-29	—	1-02
10-48	7-46	—	Kassa — — — —	—	8-04	6 05	3-00	6-42	4-01	Abaliget — — — —	1-03	9-26	12-45
8-25	2-05	9-10	ind. Budapest m. á. v. (vend.) érk.	7-55	2-05	6 40	3-14	6-55	4-23	Bükkösd — — — —	12-39	9-10	12-28
8-40	—	9-23	„ Budapest-Ferencváros „	7-43	—	6-29	3-28	7-08	4-42	érk.) Szt.-Lőrincz — — — — (ind.	12-17	8-54	12-11
8-49	2-25	9-32	érk. Budap.-Kelenf. (vend.) ind.	7-33	1-45	6-20	3-33	7-09	4-45	ind.) „ Szt.-Lőrincz — — — — (érk.	12-14	8-53	12-06
8-55	2-26	9-35	ind. Budapest-Kelenföld — érk.	7-29	1-44	6-19	3-53	—	5-08	„ Pellérd (megálló hely) „	11-50	—	11-46
9-04	—	9-44	Budafok megálló —	7-21	—	6-11	4-03	7-35	5-18	érk. Pécs (vend.) — — — — ind.	11-40	8-27	11-36
9-10	—	9-49	Budafok állomás —	7-16	—	6-06	4-20	7-45	5-28	ind. Pécs — — — — — érk.	11-10	8-12	10-55
9-30	—	10-08	Érd — — — —	6-58	—	5-49	4-30	7-57	5-38	érk. Úszög — — — — — ind.	11-00	8-02	10-45
9-55	—	10-32	Ercsi — — — —	6-34	—	5-26	9-04	9-04	6-44	érk. Villány (vend.) — — — — ind.	9-48	6-50	6-50
10-21	—	10-57	Adony-Szabolcs — —	6-10	—	5-03							
10-35	—	11-10	Szolgaegyháza — —	5-55	—	4-49							
10-51	3-49	11-25	Sárosd — — — —	5-44	12-26	4-39							
11-16	4-09	11-49	érk. Sárobgárd (vend.) — ind.	5-14	12-00	4-10							
3-54	—	—	érk. Szegzárd — — — — ind.	—	3-54	12-04							
11-24	4-10	11-54	ind. Sárobgárd — — — — érk.	5-10	11-59	4-00							
12-08	4-35	12-23	Simontornya — — — —	4-42	11-35	3-31							
12-29	—	12-43	Pinczehely — — — —	4-18	—	3-07							
12-45	—	12-58	Hidegkút-Gyöngy — —	4-03	—	2-52							
1-02	5-13	1-14	Szakály-Högyész — —	3-47	10-55	2-36							
1-19	5-26	1-31	Kurd-Csibrák — — —	3-30	10-42	2-19							
1-33	—	1-44	Döbrököz — — — —	3-17	—	2-06							
1-49	5-48	1-59	érk. Uj-Dombovár (vend.) — ind.	3-01	10-20	1-50							
4-03	7-35	5-18	„ Pécs — — — — — „	11-40	8-27	11-36							
9-04	9-04	6-44	„ Villány — — — — — „	9 48	6-50	6-50							
10-40	10-40	8-30	érk. Eszék — — — — — „	7 50	5-20	5-20							
11-36	—	11-40	ind. Pécs — — — — — érk.	5-18	—	4-03							
2-16	5-53	2-22	„ Uj-Dombovár — — — — „	2-41	10-15	1-24							
2-21	5-58	2 27	érk. Dombovár (vend.) — ind.	2-36	10-10	1-19							
6-00	—	8-15	„ Báltaszék — — — — „	6-50	—	8-47							

J e g y z e t :

Az aláhuzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időközt jelentik.

Mohács-barcsi vonal.

Barcs-mohácsi vonal.

Kilométer	Állomások	Vegyes vonatok				Tehervonat személyszállítással	Kilométer	Állomások	Vegyes vonatok		
		1	3	11*	13/5*				2	4	6
		I., II. és III. kocsiosztály						I., II. és III. kocsiosztály			
	Csatlakozások.							Csatlakozások.			
	Broód — — — — — ind.	—	11-53	—	11-54		Bécs — — — — — ind.	6-00	7-40	—	
	Eszék — — — — — „	1-47	5-20	—	7-50		Triest — — — — — „	—	8-00	—	
	Villány — — — — — érk.	3-47	6-40	—	9-19		Kanizsa — — — — — „	2-25	5-28	—	
							Budapest — — — — — „	8-25	—	9-10	
—	Mohács — — — — — ind.	3-15	5-32	9-00	8-06						
13-8	Német-Bóly — — — — — „	3-44	6-10	9-33	8-44		Barcs — — — — — érk.	4-46	7-54	—	
	„ — — — — — „	4-05	6-35	9-54	9-09		ind.	5-00	8-30	—	
23-3	Villány — — — — — ind.	4-22	6-50	10-10	9-48		12-8 Darány — — — — — „	5-31	9-02	—	
34-5	Trinitás — — — — — „	4-43	7-11	10-33	10-09		29-7 Szigetvár — — — — — „	6-08	9-47	—	
29-5	Áta — — — — — „	4-54	7-22	10-46	10-20		44-3 Szt.-Lőrincz — — — — — „	6-50	10-22	4-45	
54-8	Úszög — — — — — „	5-34	8-02	11-31	11-00		57-5 Pellérd megálló — — — — — „	7-14	10-48	5-08	
59-8	Pécs — — — — — érk.	5-44	8-12	11-41	11-10		63-1 Pécs — — — — — ind.	7-25	11-02	5-18	
	ind.	6-14	8-37	—	11-40		68-1 Úszög — — — — — „	7-45	11-17	5-28	
65-4	Pellérd megálló — — — — — „	6-26	8-49	—	11-50		83-4 Áta — — — — — „	8-02	11-35	5-43	
78-6	Szt.-Lőrincz — — — — — „	7-10	9-17	—	12-17		88-4 Trinitás — — — — — „	8-33	12-08	6-13	
93-2	Szigetvár — — — — — „	7-40	10-00	—	—		„ — — — — — „	8-44	12-21	6-24	
110-1	Darány — — — — — „	8-16	10-40	—	—		98-6 Villány — — — — — érk.	9-04	12-44	6-44	
122-9	Barcs — — — — — érk.	8-40	11-04	—	—		109-1 Német-Bóly — — — — — ind.	9-25	1-00	7-00	
	ind.	8-55	11-20	—	—		122-9 Mohács — — — — — érk.	9-55	1-26	7-30	
								10-19	1-54	7-58	

*) A nyári hajómenetrendnél és a hajózár tartama alatt naponta a 11. sz. vonat közlekedik, míg a tavaszi és őszi hajómenetrendnél a 13/5. sz. vonat fog indítani. Villány-Úszög (Pécs) vonalon azonban az 5. sz. vonat naponta jár. Hajókésés esetén a 11. sz. vonat 10 óra 20 percig várakozik Mohácson.

Hajócsatlakozás Mohácson.

- A 2. sz. vonat az Ujvidék-Zimony-Orsováról Budapestre közlekedő póstahajóhoz.
- A 3. sz. vonat a Budapestről Mohácsra közlekedő személyhajóhoz s az Ujvidék-Zimony-Orsováról Budapestre közlekedő póstahajóhoz.
- A 6. sz. vonat a Budapestről Orsovára menő póstahajóhoz és a Mohácsról Budapestre közlekedő személyhajóhoz.
- A 11. sz. vonat a Budapestről Ujvidék-Zimonyra közlekedő póstahajóhoz.
- A 13/5. sz. vonat a Budapestről Mohácsra tavasszal és ősszel közlekedő személyhajóhoz.